

gradisov vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

V pripravi na skrajšan delovni čas

Cerprav je gospodarski položaj, v katerega so zašla gradbena podjetja, tak, da zahteva skrajno previdno gospodarjenje s sredstvi, materialom in časom, ni nobenega vzroka, da bi prav zdaj pustili že pred leti začete priprave za prehod na skrajšan delovni čas.

Nasprotno, prav zdaj je najbolj primeren čas za tako akcijo, ki zahteva povečanje produktivnosti in ekonomičnosti. Še tako veliko krizo bo bolj organizirano podjetje, ki zna poiskati in koristiti svoje notranje rezerve, lažje prebrodilo.

Zal kažejo tudi v našem podjetju nekatere poslovne enote premalo aktivnosti in sodelovanja s centralno komisijo za skrajšan delovni čas. Zato obiskuje ta poslovne enote, kjer v osebnih razgovorih prihaja do koristnih zaključkov. Zanimivo je, da so v vseh gradbenih enotah, ki so vezane na sezono, pojavlja enotna misel, ki so jo v kmetijstvu, ki je prav tako vezano na sezonski proizvodni cikel, že prej uresničili. V sezoni imajo daljši redni delovni čas, izven sezone pa krajšega, tako, da bi bilo letno poprečje delovnega tedna v skrajšanem delovnem času 45 oziroma 42 ur, v neskrjanem pa 48 ur. Ta premik delovnega časa, ki je verjetno tudi gradbeništvu blizu, bo sprostil eno naših največjih rezerv.

Bliža se športni dan Gradisa

Spet je leto naokrog in začele so se burne razprave o športnih igrah. Kdaj in kje bo najbolj primerno organizirati športni dan »Gradisa«? Katere ekipe so sposobne nastopati? Koliko trenirajo športniki? Kakšni bodo pogoji tekmovanja? Koliko bodo stale športne igre? Kdo bo nosil stroške? Se in še je nerešenih vprašanj, o katerih razpravljajo sindikalni odbori podjetja in sindikalne podružnice.

Nekaj pa je že popolnoma jasno. Športni dan »Gradisa« bo v začetku avgusta in ekipe bodo nastopale v naslednjih panogah: nogomet, kegljanje, odbojka, šah, balinanje in streljanje. Več ali manj že vadijo posamezne ekipe, toda zdi se nam, da je vse to še daleč premalo. Potrebno bo vložiti precej truda, trdega in organiziranega dela, če se bomo hoteli pomeriti med sabo. Saj bo trud poplačan kar z dvojnimi zadovoljstvom. Najboljši v »Gradisu« in zagotovljena vstopnica za športne igre gradbenih delavcev Slovenije.

Da, športne igre gradbenih delavcev Slovenije bo organiziral GIP »Ingrad« Celje. Datum je že določen: 27., 28. in 29. avgusta 1965.

Torej najboljši športniki na Gradisovem športnem dnevu se bodo lahko srečali na športnih igrah gradbincev. Ne dvomimo v to, da bi jih bilo malo in da naše ekipe ne bodo dostojno zastopale našega podjetja in dobile k že ogromni zbirki pokalov in plaket, še nekaj točk, ki bodo ponovno dokazovale uspehe naših športnikov.

Letošnje športne igre gradisovcev so letos posebnega pomena, saj praznujemo 20-letnico osvoboditve. Da bi bila manifestacija gradbenih delavcev v tem jubilejnem letu čim bolj slavnostna, namerava organizator SIG prirediti tudi gradbeno razstavo v Celju.

Organizacijski odbor, ki ga bo imenoval sindikalni odbor podjetja, bo izdelal natančna navodila za naš športni dan, na katerem bomo izbrali športnike, ki bodo na športnem dnevu gradbincev v Celju zastopali barve podjetja.

M. C.

Gradbinci so sposobni premagati največje ovire

V Zagrebu je zasedal peti kongres sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije

V prvi polovici junija je bil v Zagrebu V. kongres sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije. Osrednja točka razprave na kongresu so bila vprašanja stabilnosti našega gospodarstva in gospodarjenja v delovnih organizacijah, delitve dohodka in usklajevanje delovnih in življenjskih pogojev gradbenih delavcev Poleg vrste tujih delegacij je na kongresu prisostvoval tudi predsednik zveze sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović-Tempo. Iz našega podjetja se je kongresa udeležilo šest delegatov.

Referat o bodočih nalogah sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije je podal Josip Krpan, predsednik centralnega odbora. Kongres, ki je trajal tri dni, je delal v plenumu in komisijah. V obširnih razpravah, v katerih je sodelovalo 75 delegatov, so opozorili na vrsto konkretnih problemov in dali vrsto predlogov za izboljšanje dela in poslovanja v gradbeništvu.

Kongres je med drugim ugotovil, da je opremljenost gradbenih podjetij v celoti nizka in sposobnost za delo majhna, saj je samo 20% vseh gradbenih podjetij sposobnih se intenzivno vključiti v nov gospodarski sistem. Značilna k temu je velika razdrobljenost gradbene operative, kar je čisto drugače kot v industriji, saj število majhnih pod-

jetij stalno raste, namesto da bi padalo. Gradbena operativna ne potrebuje toliko razcepljenih podjetij, saj ima skoraj vsaka občina svoje gradbeno podjetje, zato moramo nujno pristopiti k integraciji in kooperaciji našega dela, je dejal na kongresu Vukmanović-Tempo. Če podjetja sama ne bodo našla skupne poti, nas bodo razmere same prisilile k integraciji.

V obstoječih gradbenih podjetjih sta potrebni tudi večja specializacija, in delitev dela. Tudi v našem podjetju že dalj časa razpravljamo o specializiranih enotah, toda zaenkrat smo ostali samo pri besedah. Komisija, ki se ukvarja z organizacijo podjetja, že analizira in pripravlja material za rešitev tega problema.

Delovno predsedstvo na kongresu sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije v Zagrebu

UOP se uveljavlja

Iz poročila predsednika upravnega odbora podjetja ing. Cerkovnika na zasedanju novega delavskega sveta

Dne 4. junija se je v Ljubljani prvič sestel novoizvoljeni delavski svet podjetja. Po poročilu predsednika volilne komisije je predsednik upravnega odbora ing. Cerkovnik podal kratko poročilo o delu upravnega odbora v pretekli mandatni dobi.

Upravni odbor podjetja je imel v pretekli mandatni dobi 12 rednih sej, na katerih je bilo sprejetih 125 sklepov. Izvrševanje sklepov smo kontrolirali na sejah UOP. Kolikor so bili sklepi UOP izvršeni — toliko je bilo delo in trud samoupravnih organov in zamuda časa pri tem opravičena.

Pri tem, je dejal ing. Cerkovnik, je pomembno predvsem to, da sklepe izvajajo vse poslovne enote podjetja oz. celoten kolektiv, ker enotno in uspešno poslovanje tako velikega podjetja, kot je naše, sicer ni možno.

Upravni odbor je na vsaki seji obravnaval in predelal celotno problematiko podjetja, ki je prišla v

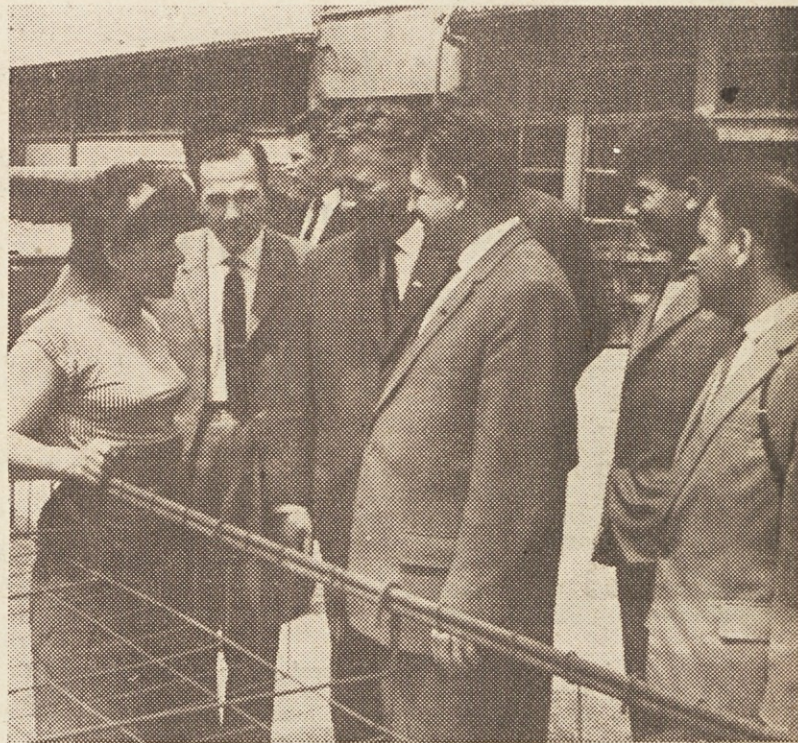
obravnavo pred delavski svet ter k nji podal svoje predloge. Poleg številnih drobnih problemov je upravni odbor reševal predvsem naslednja vprašanja:

— obravnaval je poslovanje poslovnih enot, obratov in strokovnih služb,

— usklajeval interne pravilnike z novim statutom podjetja,

— razpravljal o poslovnem načrtu, periodičnih obračunskih in zaključnih računih podjetja ter o novih prevzemnik gradbenih del,

— analiziral stanje na tržišču ter v zvezi s tem sprejel vrsto gospodarskih ukrepov,

Дорогие товарищи!
Выполняя Советского Союза патриотический долг, искренно дружим с вами югославскими друзьями по миру. Между нашими союзными отношениями дружбы и сотрудничества. Дружба наших народов — это проявление братских отношений между нашими народами, борющимися за построение социализма и коммунизма.
От всего сердца желаем славному коллективу предприятия "Градис" больших успехов в работе, счастья в личной жизни, чтобы была работа по плану, строгий контроль, своевременная зарплата, быстрое за построение социализма.
Да здравствует дружба народов и народов Югославии и Советского Союза!
Да здравствует единство, сплоченность и социалистическое строительство всех стран в борьбе за мирный мир на земле!
14.VI.1965.

Dragi tovariši!

Gradbinci Sovjetske zveze gojijo do vas, do vseh jugoslovanskih tovarišev po delu čustva iskrenega prijateljstva. Med nami se ustvarjajo dobri odnosi prijateljstva in sodelovanja. Sodelovanje naših sindikatov prispeva k bratskim odnosom med našimi narodi, ki se bore za socializem in komunizem.

Iz vsega srca želimo slavnemu kolektivu Gradisa mnogo dobrih uspehov pri delu in veliko sreče v osebnem življenju, da bi bilo naše delo na področju gradbeništvaja še bolj uspešno in hitrejše v borbi za zgraditev socializma.

Naj živi prijateljstvo gradbincev in narodov Jugoslavije in Sovjetske zveze, naj živi enotnost, strnjnost in solidarnost delavcev vseh dežel v borbi za trden mir na svetu.

Andrej Petrovič Ušakov

Zgoraj: predsednik sindikata gradbenih delavcev Sovjetske zveze tovariš Petrovič in predsednik republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije v prijetnem razgovoru z delavci betonarne. Spodaj: člani sovjetske delegacije s predsednikom Andrejem Petrovičem Ušakovom na čelu ter člani kolektiva z ing. Jožetom Uršičem, pomočnikom glavnega direktorja v pogovoru o problemih gradbeništvaja. Delegacija se je predvsem zanimala za organizacijo podjetja, delitev dohodka in za življenjske pogoje gradbenih delavcev.

Ing. Lucetu Skabernetu v slovo

Bolestno je v kolektivu odjeknila vest, da te je zavrtna smrt izrgala iz naše sredine. Izguba za kolektiv je velika, kajti s teboj smo izgubili dobrega sodelavca, izkušenega svetovaleca, vzornega učitelja in plemenitega kolega. S svojim neizčrpnim znanjem si nam bil vedno ob strani in zavest, da smo te izgubili, je bitka in težka.

Se za časa tvojih študij na gradbeni fakulteti si že bil aktiven pri Cestogradnjah. Po diplomu, tik pred izbruhom pretekle vojne, pa te je prvič okleščila zavrtna in dolgotrajna bolezen, kateri si kljuboval s tebi edinstveno voljo in discipliniranostjo vse do tega zadnjega trenutka.

V svoje delo, v svoje duhovne ustvarjalne moči si bil toliko zavropan, da te je ta bolezen izdajala navzven samo tam, kjer si potreboval fizičnih moči, katere žal niso zadoščale vsem tvojim načrtom. Ta kontrast je bil tako očiten, da ga je bilo potrebno tistim, ki te niso poznali, posebej tolmačiti. Takšen, priklenjen za dalj časa k bolniški postelji, nisi miroval. Nasprotno, izkoristil si vse svoje moči za nadaljnje študije gradbene stroke, katero si ožljubil, vsestransko proučil in poznal.

Tako te utrjenega od bolezni in vojne, a z neizčrpnim ustvarjalno energijo preželega najdemo po vojni med prvimi graditelji našega ključnega objekta — Litostroja, kjer si bil za svoje ustvarjalno delo nagradjen od prezidija FLRJ.

Potem si kot projektant in raziskovalec v Projektantskem zavodu, na ministrstvu za gradnje, Gradbenem inštitutu in na Slovenski projektni iskal novih poti gradbeništvu, upajal nove gradbene elemente, nove konstrukcije in nove postopke. Pogumno si posegel po pogumnem in nam kot dolgoletni urednik našega strokovnega glasila posredoval nova in najnovejša odkritja.

Marca je minilo deset let, kar si med nami, v kolektivu »Gradisac«. Tu si kot šef biroja za projektiranje in kasneje kot strokovni sodelavec razširjal naše strokovne horizonte, ustvaril vrsto revolucionarnih projektov in uvedel več novih konstrukcij in gradbenih postopkov. S svojim velikanskim znanjem, širokimi izkušnjami in izostrenim tehničnim čutom si požrtvovalno in soustvarjalno pomagal mlajšim kolegom, jim odpiral vrata v širši strokovni svet in jim utiral pot naprej v kvaliteto.

Kot analitik, teoretik in dinamičen mislec si tvorno sodeloval pri prvi raziskovalni nalogi in projekto, jih vodil in oblikoval.

Beseda hvalečnosti in zahvale zamaš skuša zajeti vse tvoje obsežno in mnogostransko delo. Gradil si tudi mostove medsebojnega spoznavanja, zblíževanje strokovnjakov tako z bratskimi republikami kot z zamejstvom. Prevedel si mnogo strokovnih člankov, napisal priročnike, pregledne, predaval na raznih kongresih in seminarjih, sodeloval pri izpitni komisiji za gradbeno stroko, ustvarjal, svetoval, pomagal...

In še in še. Brez konca.

Delal si neumorno, zavzeto, trdo, dosledno in sistematično, razdal si se vsega. Ves si gorel za stroko, ki si jo ljubil in veropal v njeno veliko poslanstvo, da služi v dobrobiti človečanstva.

Tei veri in temu smotru je bilo posvečeno vse tvoje delo.

Delo pa je bilo vse tvoje življenje.

Tvoji sodelavci

Močno dragi izostanki

Za poškodbe in bolezni smo v osmih letih izdali skoraj šest milijard dinarjev

Varnostna služba v podjetju organizirano dela že od leta 1957 dalje. Ves čas obstoja išče čim boljše oblike dela in jih izpolnjuje. Osnova za dopolnjevanje organizacije in dela so: lastne izkušnje, sodelovanje s službami HTV, gradbenih in sorodnih podjetij, posvetovanja in ekskurzije, ki jih organizira strokovno društvo, literatura in podobno.

Vsa leta od 1958 do 1964 so bili kazalci o neizpolnitosti pri delu in o

bolezni članov kolektiva dokaj ugodni oziroma so se gibali za razmere v podjetju v normalnih okviri.

V letu 1964 pa se je število poškodovanih v primerjavi z letom 1963 povečalo, vendar pa se odstotek izostankov z dela ni veliko povečal. Izostankov zaradi bolezni pa je bilo lani v primerjavi z letom 1963 za 1,12 odstotka več.

Od leta 1957 dalje je bilo gibanje izostankov z dela naslednje:

Leto	Število zaposlenih	Poškodbe dni	%	Bolezni dni	%
1957	4298	9.047	0,81	-0.287	5,38
1958	4756	11.012	0,89	54.081	4,36
1959	5309	11.340	0,81	69.611	4,99
1960	5129	10.240	0,77	72.525	5,46
1961	4918	8.321	0,65	67.995	5,51
1962	4750	9.211	0,74	70.553	5,70
1963	5206	8.273	0,62	60.423	4,51
1964	5724	10.500	0,72	82.293	5,63

Če računamo z vrednostjo dneva 9520 din po podatkih gradbene realizacije za leto 1964, znaša vrednost izgubljenih dni poprečno na leto:

izostanki zaradi poškodb 92.753.360
pri delu 639.639.280
izostanki zaradi bolezni 732.392.640
Skupaj 1.464.785.280

Skupaj v vseh osmih letih pa: izostanki zaradi poškodb pri delu 742.026.880
izostanki zaradi bolezni 5.117.133.280
Skupaj 5.859.160.160

Ni pa podatkov o stroških za zdravljenje in škodo za invalidnost in zmanjšano delovno sposobnost delavcev, ki pa so tudi ogromni.

V prvih štirih mesecih, zlasti pa še v prvih treh mesecih leta 1965, pa je bil porast obolelih normalno velik posebnost v nekaterih poslovnih enotah, tako da je bilo:

januarja stalno bolnih od 5039 zaposlenih 464;
februarja stalno bolnih od 4922 zaposlenih 366;
marca stalno bolnih od 4829 zaposlenih 384;
aprila stalno bolnih od 4933 zaposlenih 313.

Takemu velikemu številu izostankov z dela pa niso krive poškodbe pri delu, čeprav jih je precej. Po številu in odstotku so normalne, ampak gre v glavnem za bolezni, nekoliko pa se poveča odstotek izostankov zaradi poškodb na poti z dela in na delo. V prvih štirih mesecih tega leta je bilo prijavljenih 15 poškodb na poti s 522 dnevi izostankov, čeprav so nekateri poškodovani še bolni.

Da se bo število odsotnih z dela zmanjšalo, je treba poleg ukrepov, ki jih varnostna služba že izvaja in kontrolira, storiti še druge.

Odgovornost pred člani kolektiva

ZA NOVEGA SEKRETARJA JE BIL IZVOLJEN SAŠA SKULJ, DIPL. GR. INZENIR

Obdobje, v katerem se nahajamo, zahteva od vsakega komunista, da s svojim strokovnim delom čimveč prispeva k stabilizaciji našega gospodarstva. V zvezi z novimi ukrepi, ki stojijo pred nami za izpolnitve celotnega gospodarskega sistema, predvidevamo še nadaljnje znižanje v investicijski politiki, kar bo brez dvoma prizadelo ves kolektiv.

Da nas čas ne bi našel nepriljubljenih, so komunisti že na nedavni konferenci analizirali gospodarski položaj v podjetju, se pogovorili o medsebojnih odnosih ter nakazali smernice za nadaljnje delo. Material za razpravo je pripravil sekretar aktiva komunistov tovariš Anton Martinšek.

V obširni razpravi, v kateri je sodelovalo 17 članov, so komunisti predlagali organom delavskega samoupravljanja vrsto gospodarskih ukrepov, kot so racionalna zaposlitev novih delavcev, zmanjšanje lastnih investicij, dosledno izvajanje internih predpisov, enoten nastop na tržišču itd. Podjetje Gradis s svojimi 4800 člani kolektiva, v vrednostjo osnovnih sredstev preko 4 milijarde, z močno razvitim delavskim samoupravljanjem, z vsemi obveznostmi do družbe in članov kolektiva, mora biti v teh kritičnih časih pri sprejemanju sklepov in organizacije dela previdno, trezno in dosledno. Pri nas ne more biti govora o stagnaciji delavskega samoupravljanja, kajti komunisti Gradis poznajo vsebino in cilje delavskega samoupravljanja, dobrega gospodarjenja, ki sloni na elementih socialističnih družbenih odnosov.

Na sedanji stopnji razvoja moramo še bolj dosledno razvijati sistem delitve po delu ter računati s kvaliteto in kvantiteto dela. Tudi na tem področju se moramo vedno nahajati v prvih vrstah, kajti kvaliteta dela je prav tako eden izmed osnovnih pogojev, za katerega se moramo boriti na vsakem koraku. Ob dozorevanju zdravih in pravih spoznanj smo vedno sposobni enotno nastopiti in obvladati vse negativne tendence, ki se kaj rade pojavijo v še tako dobro organiziranem podjetju. Če komunisti ne bi bili sposobni tako odločno reagirati na nastale probleme, doseženih uspehov, ki jih ni malo, ne bi bilo.

Zdaj ko skupščinski organi pripravljajo vrsto novih gospodarskih ukrepov, katerih končni cilj je boljše gospodarjenje, se mora v podjetju še bolj razviti čut odgovornosti do sebe, podjetja in do družbe. Zato tudi naše delo ne more biti polovičarsko in formalno.

Komunisti so na konferenci tudi kritično ocenili nekatere primere kršenja statuta in sprejetih sklepov. Razne nepravilnosti, ki se pojavljajo v kolektivu, v največji meri ne izhajajo iz nepoznavanja interne zakonodaje, temveč so dostikrat popolnoma osebnega značaja, kar v bistvu člani zveze komunistov vedo in jih tudi sami delajo. Komunisti so na konferenci proti takim pojavom odločno nastopili ter sklenili, da bodo vse negativne pojave sproti odpravljali. Ob zaključku so izvolili nov sekretariat aktiva, za sekretarja aktiva pa so izvolili tovar. ing. Saša Skulja.

C. L.

NADALJEVANJE S PRVE STRANI — NADALJEVANJE S PRVE STRANI — NADALJEVANJE

V pripravi

Odveč je tudi nezaupanje v izvedbo krajšega delovnega časa in ne utemeljeni so številni pomisleki, da tudi v krajšem delovnem dnevu ne bi mogli doseči enake proizvodnje in da se osebni dohodki ne bi spremenili.

Od nas samih je odvisno, da z boljšo organizacijo dela odpravimo razne izpade v proizvodnji zaradi neorganiziranega dela, da nenehno povečujemo spojo delovno zavest glede samega dela, da zmanjšamo do kraja zamujeni čas zaradi neopravičenih izostankov in da v delovnem času tudi dejansko opravimo tisto delo, ki se zahteva na delovnem mestu.

Gradbinci

V nadaljevanju razprave so mnogo govorili o pretiranem zaposlovanju v gradbeništvu. V lanskem letu se je število zaposlenih v gradbeništvu v primerjavi z letom 1963 povečalo za 11%, in to v veliki večini ne kvalificirane delovne sile. Rešitev gradbeništvu ni pri krampu in lopati, kot je dejal tovariš Vukmanović, temveč v dobrem strokovnem kadru, mehanizaciji in specializaciji gradbenih podjetij. Poprečni osebni dohodek na enega zaposlenega je bil dosti nižji kot v industriji, kar je destimulativno delovalo na same proizvajalce. Da bi dosegli boljše rezultate na področju delitve dohodka, moramo spremeniti sistem notranje delitve, predvsem glede ustreznih instrumentov

za delitev dohodka, cen ter normativov za vse faze dela. Uvesti je potrebno ažurno evidenco, na podlagi katere bo možno izvrševati kompleksne obračune v čim krajšem roku. Moramo preiti na mesečne obračune, pregledne in rezultate poslovnih stroškov ter tudi na mesečno obračunavanje organizatorjev proizvodnje. Tudi razne dotacije in ostale oblike posrednega plačevanja predstavljajo oviro stimulativnemu nagrajevanju. Vse oblike raznih dodatkov bo potrebno nujno vezati na učinke dela.

Na kongresu so predlagali, da bi morale sindikalne podružnice in organi samoupravljanja organizirati čimveč strokovnih sestankov in posvetov, ekskurzij itd., da bi izmenjali mnenja in izkušnje. Tako bi se dobra organizacija in strokovnost dela stalno večali.

Na poslovanje gradbenih podjetij je vplival tudi velik porast nedokončane proizvodnje. Leta 1964 je skupen dohodek gradbeništvu narastel za 31%, neto produkt za 40% in čisti dohodek za 43%. V delitvi čistega dohodka pa so se občutno zmanjšali skladi podjetij (od 14,8% v letu 1963 na 11,9% v letu 1964). Udeleženci kongresa so med drugim postavljali tudi vprašanje kreditiranja stanovanj za tržišče, o čemer bo na prvem zasedanju razpravljala tudi zvezna skupščina.

Na kongresu je bilo tudi mnogo govora o delovnih in življenjskih pogojih gradbenih delavcev. Ta vprašanja se nanašajo predvsem na gradnjo družinskih stanovanj, samskih domov ter na organizacijo dobre in kalorične prehrane. Mnogo je bilo govora o skupnem reševanju teh problemov, tj. da podjetja skoncentrirajo sredstva za gradnjo samskih domov in menz, zdravstvenih postaj itd. Inicijatorji vsega tega bi morale biti sindikalne podružnice.

UOP

— rečeval pereča vprašanja družbenega standarda in rekreacije članov kolektiva,

— analiziral in raziskoval informiranost članov kolektiva prek glasila podjetja »Gradisov vestnik« in z drugimi načini obveščanja,

— razpravljal o problematiki kadrovske službe in centra za izobraževanje.

Pri obravnavi teh in podobnih vprašanj so člani upravnega odbora podjetja sprožili mnoge koristne pobude.

V preteklem letu je prišlo podjetje od pretiranih investicij in razdrobljenih gradbenih del na raznih področjih prišlo v obdobje največjih restrikcij na področju gradbeništvu, ki so v živo zadele naš kolektiv, kar odpira organom samoupravljanja nove naloge pri reševanju tako resnih problemov.

Ob zaključku poročila se je predsednik upravnega odbora podjetja zahvalil vsem dosedanjim članom upravnega odbora za njihovo plemenito prizadevanje, saj so s svojo iniciativo in konkretnimi predlogi

pomagali pri reševanju problemov celotnega podjetja.

Nato je glavni direktor podjetja ing. Hugo Keržan seznanil organe samoupravljanja s poslovanjem in trenutnim gospodarskim položajem podjetja. Poudaril je, da bodo morali organi samoupravljanja še bolj aktivno sodelovati pri izvajanju takšne poslovne politike, ki bo koristna za celotno podjetje. Poročal je tudi o stanju plačil za opravljena dela. Zdaj ni plačanih že več kot 2 milijardi dinarjev, kar slabi podjetje in zaradi tega ni likvidno pri izplačevanju obveznosti do dobaviteljev. Nedavni ukrepi so občutno zavrli naša investicijska dela za investitorje, ki nimajo zagotovljenih dovolj finančnih sredstev. Vse to nas sili, da bomo vodili še bolj gospodarsko in pametno politiko podjetja.

Po obširni razpravi, v kateri je sodelovalo 12 članov DS, so organi samoupravljanja izvolili nov UOP. Za predsednika upravnega odbora podjetja je bil znova izvoljen ing. Rudi Cerkovnik, ki je s svojim dosedanjim delom dokazal, da je vreden vsemstranskega zaupanja tako pri organih delavskega samoupravljanja kot v celotnem kolektivu.

C.

«Gradisov vestnik»

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. — Tiska tiskarna »Tone-ta Tomšič« v Ljubljani — Izhaja mesečno

V strukturi cene gradbene storitve predstavljajo stroški režije gradbišča pomembno postavko. Njih delež znaša npr. v našem podjetju 11,5 %, v čisti vrednosti gradbenih del pa celo 15,3 % (računano iz poprečja zadnjih treh let). Spričo tega bi morali prav na te stroške mnogo bolj paziti kot doslej.

Visoka režija zvišuje proizvodne stroške, visoki proizvodni stroški terjajo višje cene, višje cene pa nam slabijo konkurenčno sposobnost. Kakšne so lahko posledice tega spričo težke situacije, ki je nastala v zadnjem času na gradbenem tržišču zaradi restriktivskih ukrepov na področju investiranja, si lahko mislimo. Pomanjkanje del bo do skrajnosti zaostri konkurenco med gradbenimi podjetji, zaradi česar si moramo biti že sedaj na jasnem, da bodo odslej dobila delo le tista podjetja, ki bodo sposobna ne le dobro graditi, marveč tudi poceni graditi! Poceni pa lahko podjetje gradi le tedaj, če so njegovi proizvodni stroški nizki. Znižanje teh stroškov pa lahko doseže na več načinov, eden od teh je brez dvoma nizka režija.

Ce je bila glede na vse to analiza režije gradbišča kdaj aktualna, potem je sedaj bolj kot kdajkoli prej.

Analitski oddelek podjetja je pred kratkim zbral v ta namen nekaj podatkov o režiji naših gradbenih enot v preteklem letu in jih obdelal v obliki krajše analize.

Iz te analize povzemamo nekaj važnejših podatkov, ali boljše rečeno kazalcev, s pomočjo katerih si lahko ustvarimo vsaj delno sliko o režiji posameznih gradbišč in gradbenih vodstev.

Tabela 7, ki jo priobčujemo, obravnava pet različnih kazalcev in sicer:

— delež režije gradbišča v vrednosti proizvodnje (stolpec 3),

— delež režije gradbišča v odnosu na osebne dohodke izdelave (stolpec 4),

— delež osebnih dohodkov režije v režiji gradbišča (stolpec 5),

— delež materialnih stroškov režije v režiji gradbišča (stolpec 6),

— režija gradbišča na poprečno zaposlenega delavca (stolpec 7).

Po prvem kazalcu (stolpec 3) ima najugodnejšo režijo Koper, ker ima najnižji delež režije (8,7 %) v vrednosti proizvodnje. Na 100 din proizvodnje odpade pri tem gradbišču le 8,70 din gradbiščne reje. Najslabši rezultat po tem kazalcu pa izkazuje Ljubljana

Kako je z režijo gradbišča?

in Kranj (14,2 %), pri katerih odpade po 14,20 din re-
žije na vsakih 100 din vrednosti proizvodnje.

Tudi po drugem kazalcu (stolpec 4) ima najboljši rezultat Koper.

Tretji in četrti kazalec (stolpec 5 in 6) nam kažeta medsebojni strukturni odnos osebnih dohodkov in materialnih stroškov režije gradbišča. Kot vidimo, se ta odnos pri posameznih enotah precej razlikuje. Vrednost teh dveh kazalcev pa je spričo števila in raznolikosti činiteljev, ki vplivajo na strukturni odnos teh dveh elementov, fakultativna.

Peti ali zadnji kazalec (stolpec 7) nam kaže, kolikšno režijo je imela posamezna enota lani na enega poprečno zaposlenega delavca. Iznad poprečja, ki znaša 316/m din, je znašala, kot vidimo, pri:

	din
GV Ljubljana	391/m
GV Celje	353'm
GV Ravne	323'm
GV Jesenice	314'm
Ljubljana-okolica	288/m
Kranj	282'm
GV Maribor	270'm

Najboljše je torej gradbeno vodstvo Maribor z naj-
nižjo režijo na poprečno zaposlenega, najslabše pa grad-

Gradbišča	Delež režije gradbišča v vrednosti proizvodnje %	Delež režije gradbišča v odnosu na osebne dohodke izdelave %	Delež osebnih dohodkov režije v režiji gradbišča %	Delež materialnih stroškov režije v režiji gradbišča %	Režija gradbišča na poprečno zaposlenega (000 din)
1 Ljubljana	14,2	64,1	46,4	55,4	391
2 Maribor	12,4	40,9	49,7	50,3	270
3 Celje	13,1	45,5	62,1	37,9	353
4 Jesenice	9,8	40,5	52,5	47,5	314
5 Ravne	12,6	41,1	44,5	55,5	323
6 Ljubljana-okolica	13,2	46,5	39,9	60,1	288
7 Koper	8,7	39,3	62,9	37,1	267
8 Kranj	14,2	56,3	43,5	56,5	282
Gradbišča	12,4	46,8	49,7	50,3	316

beno vodstvo Ljubljana z najvišjo režijo na poprečnega zaposlenega delavca.

Ze teh nekaj pokazovalcev, ki smo jih prikazali v gornji tabeli, kaže na velike razlike v gradbiščni režiji med posameznimi gradbenimi enotami. Nesporno je, da vplivajo na višino režije razni činitelji, eni objektivnega, drugi subjektivnega značaja. Podrobnejša analiza bi bržkone odkrila pri vsaki enoti nekaj objektivnih faktorjev v opravičilo za visoko režijo (npr. veliko število in raztresenost objektov, oddaljenost enote od sedeža podjetja, slaba tehnična opremljenost, večje število in raztresenost delavskih naselij itd.). Gotovo pa je prav tako, da bi odkrila taka analiza še več primerov subjektivne krivde za visoko režijo (npr. slaba organizacija uprave in sektorjev, pomanjkljiva ali celo slaba delovna disciplina, brezbržnost v ravnanju z materialom, stroji in drugim inventarjem, odpiranje delovnih mest brez ekonomske utemeljene potrebe kot npr. z ustanavljanjem in širjenjem raznih servisnih delavnic, nepravilna politika cen v zvezi s stanarinami v delavskih barakah in samskih domovih /regresij/ in temu podobno).

Ni naš namen nekoga grajati ali nekomu očitati visoko režijo, pač pa je naš namen opozoriti vsakogar na aktualnost problema, ki se postavlja pred nas vse v zvezi z našo režijo, ker smo prepričani, da so prav tu še znatne notranje rezerve.

BA

Sprehod po samskih domovih

V štirih samskih domovih oziroma naseljih (v Baudkovi, Mislejevi, Novakovi ulici in v Tomačevem) je 947 postelj — Zdaj je zasedenih le 673 ležišč — Kaj menijo upravniki domov o predlogu, da bi domovi postali samostojna ekonomska enota

Ljubljana ima danes 4 samske domove oziroma naselja. Najlepši samski dom je vsekakor v Baudkovi ulici. To seveda ni nič čudnega, saj je med objekti ta zgradba najnovejša. Nekoliko starejši samski dom je v Mislejevi ulici (Savsko naselje), najstarejši med vsemi pa je v Novakovi ulici (zgrajen 1954). In slednjič ima Ljubljana še veliko samsko naselje v Tomačevem, ob Tomačevski ulici (vhod od zadaj iz Koželjeve ulice), kjer je v 10 barakah tudi največ ležišč — kar 445 postelj.

Pred kratkim smo naredili precej hiter »sprehod« skoz vse štiri samske domove oziroma naselja, ki jih uporabljajo predvsem delavci gradbenega področja Ljubljane, seveda pa tudi tisti, ki so zaposleni v OGS ter v SPO in kooinskih obratih (nekaj posameznikov prebiva v teh domovih tudi iz Zaloga in centra-le). Predvsem pa nas je zanimalo, kaj menijo uporabniki ljubljanskih samskih domov in naselij o predlogu, naj bi ti objekti, ki so danes kot poseben oddelek — komunala — priključeni gradbenemu podstavu Ljubljana, postali samostojna ekonomska enota.

● Dom v Baudkovi — naš ponos

Najlepša in tudi najmodernejša stavba je vsekakor samski dom v Baudkovi ulici v občini Moste. Ta dom, ki je bil vseljen 28. aprila 1959, je zares naš ponos, oziroma ponos Ljubljane. Če obišče naš kolektiv ta ali ona delegacija in izrazi željo, da bi videla samske domove, potem jo prav gotovo popeljemo v Baudkovo ulico.

Dom v Baudkovi ulici ima 210 postelj (55 sob). Ogrevan je s centralno kurjavo, v domu so tudi kopalnice s toplo vodo. V sobah spijo po 4 osebe skupaj, v nekaj sobah tudi po trije. Za prenočišče velja od letos tarifa 4500 din, vrh tega pa morajo stanovalci poravnati tudi višek električne energije. Tako kot v vseh domovih in naseljih čistijo sobe in vse prostore snažilke, ki tudi postiljajo ležišča. Posteljnine menjavajo dvakrat mesečno.

Pakšen pa je v tem demu režim, kakšna disciplina stanovalcev?

»Lahko bi bilo bolje,« je delaj upravnik Maks Mlakar. Dejal je, da je sicer večina stanovalcev, zlasti tistih, ki so v domu že dolgo let, disciplinirana, nekoliko težje pa je pri novinceh in z mladimi delavci. Zlasti novince je nekoliko težko navaditi, da se morajo v domu preobuti, nekateri bi radi kar z umazano in blatno obutvijo štorikljali po sobah.

»Kaj hočete, sto ljudi, sto čedu,« je dejal tovariš Mlakar. Nekateri se redno hitro privadijo, povsod pa najdeš tudi nekaj posameznikov, ki jim novi red v domu ne gre v meso in kri. Sicer pa je na srečo takih, ki se težko prilagodijo disciplini in redu, razmeroma malo. Zato bi lahko za režim v tem domu dali oceno — zadovoljivo.

Ceprav je dom razmeroma sodobno grajen, so se v praksi vendarle pokazale manjše hihe. Zlasti v domu pogrešajo primeren prostor, kjer bi stanovalci lahko vsaj zajtrkovali. Tudi sušilnico pogrešajo, kjer bi si delavci lahko posušili manjše kose perila. Zdaj imajo zasilno urejeno sušilnico kar na podstrešju. Nasploh bi bilo v domu lahko več prostora (podkletena je le polovica zgradbe). In še to: letos bodo stavbo znova preslikali, pa tudi okna bodo dobila novo svežino.

● V Mislejevi ulici — 90 postelj praznih

Samski dom v Mislejevi ulici v Savskem naselju je skoraj prav tolikšen kot tisti v Baudkovi. V njem je 212 ležišč, v večini sob spijo po štirje, le v ženskem oddelku je več sob samo z dvema ali tremi posteljami. Dom je bil dograjen na jesen 1956 in vseljen 29. septembra. Tudi v domu v Mislejevi ulici plačajo delavci za prenočišče letos isto ceno kot v Baudkovi — 4500 din za posteljo, vrh tega pa še višek elektrike.

»Z disciplino sem v glavnem zadovoljen, čeprav še ni vse tako, kot bi lahko bilo,« je dejal upravnik doma Miha Zrimšek. Večina stanovalcev se v domu preobuje, vmes so pa seveda tudi »črne ovce«, ki se za disciplino in red malo menijo. Največ preglavic je bilo lansko jesen, ko je bilo treba opustiti prve delavce zaradi zmanjšanja investicij. Takrat se je marsikateri delavec v obupu čez mero napil, svojo jezo pa si je skušal ohladiti na opremi, na posteljah, omarah, mizah, stoli in drugem inventarju doma.

»Ali ljudje kaj godrnjajo zaradi višje cene prenočišča?« sem vprašal upravnika. Odvrnil je, da ne. Pač pa tudi v tem domu ljudje pogrešajo primeren prostor, kjer bi si lahko sami kaj malega na hitro skuhali. Po pravilniku hišnega reda je kuhanje v sobah prepovedano. Vendar pa se tu in tam le dogaja, da si ta ali oni posameznik pripravi v sobi kakšno malenkost. Seveda, če ga upravnik zaloti pri kuhanju, sledi kazen — 500 dinarjev.

Te dni je v drugem nadstropju samskega doma v Mislejevi ulici vse prazno. Od 212 postelj jih je danes praznih kar 90. Kako in kaj bo s temi praznimi ležišči, upravnik ni vedel povedati. Morda se bodo semkaj preselili nekateri delavci iz barak v Tomačevem? Vsekakor pa bodo zdaj, ko je dom na pol prazen, tudi ta objekt preslikali, saj je že potreben takšne obnove.

● Barako bodo podrl

Samski dom v Novakovi ulici v Savskem naselju je najmanjši in tudi naš najstarejši dom v Ljubljani. Zgrajen in vseljen je bil že leta 1954. To je enonadstropen lesen provizorij, kakršnih je še kar precej po Ljubljani. V domu je 80 ležišč, v sobah spijo po tri ali tudi samo po dva delavca. Prav zato, ker so v tem domu tudi sobe z dvema posteljama, je marsikomu ljubše stanovati tu kot pa v sicer lepših domovih. Tudi tarifa je tu nižja — 3800 din od ležišča.

Glede konfora se seveda zgradba v Novakovi ulici ne more primerjati z obema zidanimi objektoma — z domovoma v Baudkovi in Mislejevi ulici. Po sobah imajo peči na trdo gorivo, tla so pokrita z deskami. Kljub temu pa je v domu občutiti neko prijetno domačnost, neko topló vzdušje. Morda k temu prispevajo rože, ki jih je vse polno okrog doma in tudi na oknih se bodo po besedah upravnika Mirka Novaka kmalu bujno razcvetele. Priznati pa je tudi treba, da je v domu, četudi po tleh ni parketa ali modernih podov, zelo čisto, tako v sobah kot po hodnikih.

Upravnik Novak je glede discipline povedal podobne stvari, kot njegova tovariša v Baudkovi in Mislejevi ulici. V glavnem še ne-

Republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije in Biro gradbeništva Slovenije sta po vsej Sloveniji organizirala predavanja o novem zakonu o delovnih razmerjih. Na sliki s predavanja za štajersko področje v dvorani »Konstruktorja« v Mariboru

kako gre, zlasti starejši »Gradisovci« delavci so disciplinirani in navajeni reda, težave pa so z novinci, s tistimi, ki pridejo na novo v gradbeno podjetje.

»Ali si ljudje tudi kuhajo v sobah?« sem vprašal. Upravnik je odvrnil, da je to po pravilniku prepovedano, vendar je včasih treba te stvari vzeti nekoliko bolj širokogrudno, bolj človeško. Vsaših leži nekdo bolan v postelji in si zaželi skodelice toplega čaja. Kdo bi mu mogel braniti, da si ga sam skuha?

Ob koncu pa še vesela vest: stari leseni baraki ob domu v Novakovi ulici, kjer so včasih prebivali naši delavci, zadnje čase pa nekaj družin, bodo v kratkem podrti. Družine pa so že preselili v naselje v Tomačevem.

● Naselje v Tomačevem — šibka točka

Naše največje delavsko naselje je v Tomačevem ob Tomačevski cesti, ki pa mu prav te dni urejajo vhod iz stranske Koželjeve ulice. V tem naselju je kar 10 lesenih barak s 445 ležišči, vendar je danes približno 70 postelj nezasedenih. V sobah spijo po 4 ljudje, le v 3 sobah imajo po 5 postelj. V Tomačevem plačajo stanovalci samo 2500 din. Razen barak s posteljami je v tem naselju še razmeroma velika jedilnica (s 125 stoli), v katero vozijo kosila in večerje iz obrata družbene prehrane za Bežigradom.

»Približno polovica ljudi se preobuva, drugi pa gredo v sobe kar z umazano obutvijo,« je odkrito povedal upravnik Ivan Palfi. Njegov »sosed, tovariš Edo Kragelj, ki ima na skrbi vse domove v Ljubljani in ima svojo pisarno v Tomačevskem naselju, pa je še dodal, da danes še kar gre, vse drugače pa je bilo nekoč, ko je tu prebivalo kar po 600 delavcev, zlasti v tistih mesecih, ko je bilo treba na hitro roko dobiti nove delavce.

O kanfortu v tem naselju seveda ne moremo kaj dosti govoriti. Tu ni niti centralne kurjave, niti parketa, ne kopalnic s toplo vodo in sušilnico za perilo. Stanovalci se hodijo kopat v Baudkovo ulico ali v dom v Mislejevi. Tu je tudi največ tistih, ki si sami kuhajo. Sicer so jim to skušali prepričati, vendar vodstvo ni v celoti uspelo. Sicer pa sta tovariš Kragelj in Palfi sama priznala, da je treba na te stvari gledati bolj stvarno, bolj človeško. Hrana je za tiste delavce, ki zaslužijo po 25 ali največ 30 tisočakov, tudi v menzi razmeroma draga (450 din stanejo 3 obroki, brez malice in brez kruha). Prav zato, da si nekaj prihranijo, nekateri delavci doma sami kuhajo.

Ceprav je to naselje naša šibka točka, pa je vzdrževanje teh objektov — kar je prav-

zaprav čudno — zelo drago. Predvsem je draga kurjava (drva); veliko stane tudi vzdrževanje greznic, odvoz smeti in podobno. Poseben problem pa so seveda barake v tem naselju, kjer žive danes družine z več otroki. Higijenski in splošni življenjski pogoji so v teh barakah, zelo slabi, v kratkem bo o teh naseljih razpravljala tudi občinska skupščina v Mostah. Seveda pa je lažje razpravljati in nekaj ugotavljati, nekoliko težje pa je te probleme reševati. Barake in družine v barakah so rezultat življenja, posledica našega izredno hitrega razvoja, morda včasih prehitrega. Zdaj so tu in ni ji hmogoče zbrisati kar čez noč.

● »Smo za ekonomsko enoto pod enotnim vodstvom«

V vseh štirih domovih oziroma naseljih smo poprašali upravnike, kaj menijo o predlogu, da bi samski domovi postali samostojna ekonomska enota. Mnenja o tem vprašanju so bila sicer v podrobnostih nekoliko različna, vendar so imela zelo veliko stičnih točk. Lahko bi jih strnili v takšna stališča:

Večina nima nič proti temu, da bi samski domovi postali samostojna ekonomska enota. Vendar pa so vsi poudarili, da mora to biti zares ekonomska enota z enotnim vodstvom. Skratka, vsi so za »enotno komando«. Dosedanji režim je namreč pokazal več slabosti, najrazličnejših navzkrižnih interesov, ki so samo otežkočali delo.

Večina tudi meni, da ni govora o tem, da bi ta ekonomska enota dobila nekakšno »popolno samostojnost«, da bi torej šla na čisti ekonomski račun kot gostinske organizacije. Skratka, domovi nujno ostanejo »pod kapo« Gradisa, lahko pa kot samostojna ekonomska enota v okviru pravilnika oddajajo svoje proste kapacitete (nezasedena ležišča) tudi drugim interesentom.

Nova oblika bi seveda takoj postavila v ospredje vprašanje ekonomske cen. Ekonomska enota bi morala seveda tako poslovati, da bo sama sposobna sebe preživljati. Tu je več mnenj in seveda možnih tudi več variant. Predvsem je možno zares ekonomske cene prevladati na koristnike-stanovalce, možna pa je tudi taka rešitev, da vsaka ekonomska enota regresira določen del najemnine svojim delavcem.

Večina vprašanih je bila mnenja, da bi v sistemu samostojne ekonomske enote bile vse zmogljivosti boljše izkoriščene in da bi nasploh gospodarnost bila boljša, k čemur bi nedvomno prispevalo svoje tudi samoupravljanje v tej ekonomski enoti.

Vprašanja in odgovori Ocenjevanje organizatorjev podjetja

PRISPEVKI DELAVCEV V TUJINI

Na vprašanje, kateri prispevki se plačujejo iz osebnega dohodka naših državljanov, ki so zaposleni v inozemstvu pri naših organizacijah, je dal zvezni sekretar za finance pod št. 1/3-2918 z dne 5. 4. 1965 naslednje tolmačenje:

Iz osebnih dohodkov naših državljanov, ki so zaposleni v inozemstvu pri jugoslovanskih organizacijah, se obračunavajo in plačujejo prispevki iz osebnega dohodka (prispevek iz delovnega razmerja in osnovni prispevek za socialno zavarovanje), in sicer od osnove, ki jo tvori tisti znesek osebnega dohodka, katerega bi imeli ti delavci na ustreznem delovnem mestu v Jugoslaviji, oziroma na delovnem mestu, na katerega so bili razporejeni pred odhodom na delo v inozemstvo, preračunan za vsako koledarsko leto po povprečnem gibanju osebnih dohodkov za preteklo leto v zadevni gospodarski organizaciji. Tako glasi določilo 11. člena 1. odstavka pravilnika o načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov iz osebnega dohodka delavcev (Ur. l. SFRJ št. 11/65).

Ce se plačuje v državi, kjer je zaposlen naš delavec, iz njegovega osebnega dohodka prispevek ali davek, se od osebnih dohodkov, katere bi ta delavec imel v Jugoslaviji, ne plača prispevek, temveč samo osnovni prispevek za socialno zavarovanje.

Na bruto znesek osebnega dohodka, katerega bi ta delavec imel, če bi delal v Jugoslaviji, se obračunavajo in plačujejo vsi prispevki od osebnega dohodka, in to: razlika osnovnega prispevka za socialno zavarovanje do 2,5 %, 4 % prispevek za stanovanjsko izgradnjo, 1,5 % za nadomestilo za popuste v potniškem prometu in 1 % prispevek za Skopje. Pod bruto osebnim dohodkom, ki služi za osnovo za obračun teh prispevkov, se razume neto prejemek delavca in znesek prispevka iz delovnega razmerja in osnovnega prispevka za socialno zavarovanje, ne glede na to ali se prispevek iz delovnega razmerja plačuje ali ne, ker se v inozemstvu plačuje prispevek ali davek od osebnega dohodka.

Prispevek za zdravstveno zaščito po določilih 12. člena omenjenega pravilnika se plačuje od razlike osebnega dohodka našega državljanca, ki ga je prejel v inozemstvu, obračunanega po enoletnem obračunskem tečaju deviz in osebnega dohodka, ki bi ga imel na delu v Jugoslaviji.

ALI SE PLAČUJE TERENSKI DODATEK TUDI OB SOBOTAH, ČE JE ZARADI UVEDBE 42-URNEGA DELOVNEGA ČASA SOBOTA PROSTA?

Po določilih temeljnega zakona o delovnih razmerjih (člen 145) je predvideno, da v delovni organizaciji, ki je uvedla petdnevni delovni teden, šteje za šesti dan v tednu, kot da ga je delavec prebil na delu.

Glede na navedeno določilo zakona se priznavajo gospodarskim organizacijam med materialne stroške plačani terenski dodatki tudi za soboto, če je bilo uvedeno s prehodom na 42-urni delovni teden petdnevno redno delo v enem tednu. Višina terenskih dodatkov, ki se smejo šteti za materialne stroške, mora biti v skladu s predpisi člena 27 do 31 uredbe o izdatkih za službena potovanja, delo na terenu in ločeno življenje od družine, ki se gospodarskim organizacijam priznavajo med materialne stroške. (Ur. l. FLRJ št. 21/60, 16/61, 28/61, 5/62 in 26/62 ter Ur. l. SFRJ št. 26/63, 33/63 in 31/64).

ALI SE PLAČAJO PRISPEVKI IZ OSEBNEGA DOHODKA DELAVCEV NA SREDSTVA, KI SO DANA ZA POKRIVANJE IZGUBE POSLOVANJA DELAVSKIH RESTAVRACIJ IN MENZE?

Po določilih 40. člena temeljnega zakona o prispevkih in davkih občanov (Ur. l. SFRJ št. 32/64) in 1. točke odloka o denarnih prejemkih, ki se štejejo za osebne dohodke, iz katerih se plačuje prispevek iz delovnega razmerja, in o denarnih prejemkih, ki pomenijo povračilo dejanskih stroškov (Ur. l. SFRJ št. 51/64), je predvideno, da je pod osebnim dohodkom, iz katerega se plačuje prispevek iz delovnega razmerja, mišljen vsak prejemek v denarju, ki je bil pridobljen z delom v delovni organizaciji, razen prejemkov, ki pomenijo povračilo dejanskih stroškov.

Sredstva, ki se dajejo delavski restavraciji ali menzi za kritje izgube poslovanja, se morajo izdvojiti iz tistega dela čistega dohodka, ki je namenjen za osebne dohodke. Vendar ta sredstva ne predstavljajo denarnega prejemka za delo in se tudi ne obračunavajo in od njih ne plačujejo prispevki iz delovnega razmerja.

Za nagrajevanje strokovnega kadra in organizatorjev proizvodnje smo pred letom sprejeli pravilnik, po katerem se ocenjujejo vodilni in tehnični kadri v podjetju.

To ocenjevanje naj bi bila nekakšna protivednost za akord za vse tiste tehnične in vodilne kadre, ki z ozirom na svoje delovno mesto ne morejo sodelovati v akordu. Vsako nagrajevanje naj je rezultat dela in prizadevanja posameznika ali delovne skupine.

Da pa lahko to delo merimo, so nam potrebna čim objektivnejša merila, da bi mogli oceniti učinek na osnovi statističnih ali knjigovodskih podatkov, torej številčno in ne individualno po občutku. Pred nami so rezultati štirih ocenitev, tri v letu 1964 in ena v letu 1965.

Ti rezultati so dragocen pripomoček pri korekturi pravilnika, ki bo veljala v drugi polovici leta 1965, če jo bo delavski svet sprejel. Pravilnik je sestavljen tako, da se posamezna delovna mesta ocenjujejo po kriterijih, te pa lahko delavski svet podjetja po potrebi zaostri, doda nove ali neinteresantne črta.

Zdaj, ko smo skoraj pred nerešljivimi problemi, lahko pravilno postavljeni kriteriji bistveno vplivajo na uspeh celotnega podjetja; vsak posameznik pa bo videl, da je možno doseči uspehe samo z najintenzivnejšim sodelovanjem.

Korekture bi bile v glavnem naslednje:

— V poslovnih enotah se razširi krog upravičencev v glavnem na ves tehnični kader vključno obračunske tehnike in delovodje s samostojnimi zadolžitvami, v obratih pa se vključijo vodje posameznih oddelkov in mojstri.

— Število največ dosegljivih točk na posameznih delovnih mestih se bo v glavnem izravnalo. Posebno vidne so bile razlike med šefi PE in tehničnimi pomočniki ter med vodji s sektorjev in glavnimi delovodji.

— Število kriterijev se bo skrajšalo, za nekatera delovna mesta pa dodalo.

— Med novimi kriteriji je eden najvažnejših »koeficient obračunja«. Kriterij bo veljal za šefa PE in komercialne vodje, bo pa v bistvu reguliral zalogo materiala. Pričakujemo, da bomo tako postopno dosegli prepotrebno znižanje zaloga materiala.

— Na sektorjih se opusti kriterij »obračunavanje«, ker smo v praksi videli, da je praktično v krajšem času težko ugotoviti realne rezultate.

— Važna novost na sektorju je ugotavljanje finančnega uspeha. Ta kriterij deloma odpade, v prihodnje bodo pa sektorji vezani na celotni ustvarjeni dohodek enote. Za konkretni finančni uspeh na sektorju

pa se bo rezultat korigiral s korekcijskim faktorjem navzgor ali navzdol.

— Važno je povedati tudi to, da bo pogoj za izplačilo po tem pravilniku, da ima vsak sektor mesečno izdelano računsko primerjavo: izplačane ure v primerjavi z investitorju zaračunanimi urami.

— Vsi rezultati se pri posameznih ocenah interpolirajo po krivulji, da ne bo skokov. Na obratu SPO se uvede nov kriterij »planska evodenca«, črta pa se »pravilnost zaposlovanja strojnikov«.

— Kriterij »kvaliteta« se bo zaostroval, bo pa v nekaterih točkah popravljen v smislu pripomb z enot in izsledkov pri praktičnem ugotavljanju rezultatov kvalitete.

— Na direkciji se uvede nov kriterij »rentabilnost«, ki izhaja iz razmerja: ustvarjeni neto produkt v primerjavi s povprečnim poslovnim uspehom.

Nove razmere so nas prisile, da bomo medsebojno kontrolirali prizadevnost posameznika na delovnem mestu in potrebe po zasedenosti delovnih mest.

Rezultati ocenjevanja po tem pravilniku bodo merilo prizadevnosti, je pa neizogibno, da bomo merali — verjetno v »Gradisu« prvič — uveljavljati ta pravilnik ne le pri uspehih ampak tudi pri neuspehih, četudi bi bilo to še tako boleče.

Ing. D. S.

NOVE IN KONKRETNE NALOGE kadrovske službe podjetja

Kot je znano, je bilo v drugi polovici maja v našem domu na Pohorju posvetovanje o aktualnih problemih kadrovske službe v enotah in celotnem podjetju Gradis.

Med drugim smo tudi pretresli vprašanje nadaljnega dela kadrovikov, posebno v pogojih, ki jim nam narekuje sedanjí in prihodnji gospodarski položaj. To po svoje še prav posebno občutimo v gradbeništvu.

Nadaljnje delo kadrovikov mora čedalje bolj temeljiti na analizi stanja in sprememb, ki nastajajo v enotah oz. v podjetju. Tako mi — kot tudi drugod po svetu — težimo za čim večjo specializacijo in industrijskim načinom gradnje, kjer je poudarek na eni strani na mehanizaciji in sodobnih metodah dela, na drugi pa na linjah, ki morajo zna-

ti vedno več in vedno dopolnjevati znanje.

Seveda pa moramo najprej začeti pri vodilnem kadru, v našem primeru pri kadrovikih, ki delajo na tem pomembnem področju dela. Analiza dosedanjega dela je pokazala, da porabijo večino svojega časa za operativne zadeve, ki se tičejo problematike o delovnih razmerjih, administracije, ki je s tem v zvezi, in tako jim ostane le malo časa za reševanje socialne problematike ipd.; za analize raznih pojavov, ki se tičejo zaposlenih, njihovih potreb, ki so povezane po eni strani z večjo storilnostjo, po drugi strani pa z večjim zadovoljstvom, pa ostane bolj malo časa.

Mislím pa, da ni po sredi samo čas, pač pa tudi ustrezno metodološko znanje. Samo prakse še ni do-

volj. Za pravočasno predvidevanje pojavov in primerno ukrepanje, ki bi odstranjevalo navedene probleme, preden bi se pojavili, pa je potrebna dodatna izobrazba, ki bi napolnila kadrovske za to delo. Vodje kadrovskih oddelkov so na seminarju pokazali veliko razumevanje in zainteresiranost za ta vidik dela, vendar je potrebno, da odločujoči organi samoupravljanja podprejo na način dela in pomagajo pri formiranju KSS.

Poleg popolnoma strokovnega dela seminarja so kadroviki poslušali tudi enodnevno predavanje in razpravo o novem zakonu o delovnih razmerjih. To razpravo je vodil tov. Vlado Vodopivec, pravni svetnik pri republikanskem odboru sindikatov gradbenih delavcev Slovenije. V razpravi je sodeloval tudi direktor

Planski barometer za maj 1965

PREGLED REALIZACIJE PO POSLOVNIH ENOTAH ZA MAJ 1965

A. Gradbišča

a) Uspeh podjetja:

V maju 1965 je izvršilo podjetje skupni plan 101 %, gradbena dela 104 %, obrtniška dela pa 87 %.

Skupnega letnega plana je izvršeno 31,2 % ali za 0,5 % več, kot je planirano, gradbenega letnega plana je izvršeno 31,8 % ali za 1,4 % več, kot je planirano, letnega plana obrtniških del pa je izvršeno 28,3 % ali za 4,2 % manj, kot je planirano za to obdobje.

Podrobnejši podatki posameznih enot so razvidni za posamezne tabele.

b) Uspeh gradbenih enot:

Gradbišča so kot celota izvršila skupni mesečni plan 105 %, gradbeni plan 110 % obrtniškega pa 87 odstotno.

Skupni letni plan so gradbišča izvršila 32,5 % ali za 1,6 % več, kot je planirano, gradbeni letni plan 33,7 % ali za 3,2 % več, kot je planirano, letni plan obrtniških del 28,3 % ali za 4,2 % manj, kot je planirano za to obdobje.

c) Uspehi obratov:

Obrat kot celota so izvršili mesečni plan 93 %, letnega pa so dosegli 27,9 % ali za 2,2 % manj, kot je planirano za to obdobje.

Podrobnejše podatke ostalih planskih kazalcev az posamezne enote so razvidni iz tabele.

Planski pokazatelji

Realizacija v % za maj kumulativno

Letni plan:

a) skupna dela

b) gradbena dela

c) obrtniška dela

Produktivnost za maj 1965

Efektivne ure

skupna dela
gradbena dela
obrnitiška dela

plan v %
realizacija v %
+ ali - v %

plan v %
realizacija v %
+ ali - v %

plan v %
realizacija v %
+ ali - v %

plan
realizacija

plan
realizacija
+ ali -

»Gradis«
skupaj

Gradbišča
skupaj

Ljubljana

Maribor

Celje

Jesenice

Ravne

Zalog

Koper

Kranj

101

105

97

114

81

116

98

117

123

89

104

110

98

125

76

125

94

121

134

100

87

87

97

61

92

27

132

107

95

68

30,7

30,9

35,0

32,0

25,0

34,6

32,7

25,6

32,5

20,0

31,2

32,5

34,1

36,3

20,2

40,2

32,0

29,9

39,9

17,9

+ 0,5

+ 1,6

- 0,9

+ 4,3

- 4,8

+ 5,6

- 0,7

+ 4,3

+ 7,4

- 2,1

30,4

30,5

29,0

32,0

24,4

36,7

35,4

26,5

32,4

18,4

31,8

33,7

28,3

39,9

18,5

46,0

33,1

31,9

43,4

18,5

+ 1,4

+ 3,2

- 0,7

+ 7,9

- 3,9

+ 9,3

- 2,3

+ 5,4

+ 11,0

+ 0,1

32,5

32,5

34,5

32,0

26,2

22,0

20,3

24,0

32,6

26,1

28,3

28,3

32,8

19,6

24,2

6,0

26,9

25,7

30,9

16,4

- 4,2

- 4,2

- 1,7

- 12,4

- 2,0

- 16,0

+ 6,6

+ 1,7

- 1,7

- 7,7

1432

1180

970

1222

1065

1438

1483

1337

1874

825

1483

1391

1092

1489

930

1942

1483

1337

1874

825

34,2

33,9

38,5

32,0

29,4

36,7

37,9

30,8

32,5

28,3

32,3

31,8

33,4

32,7

26,0

34,0

32,8

30,6

33,1

Sklepi organov samoupravljanja

DS podjetja

SKLEPI

X. rednega zasedanja delavskega sveta
podjetja, ki je bila 4. junija 1965 v Ljubljani

1. Za zapisnikarja se izvoli tov. Piškur
Nuša. Za overovatelja zapisnika se izvolita
tov. Vinko Brglez in Francka Erjavec.

2. V verifikacijsko komisijo so bili izvo-
ljeni naslednji: tov. Miro Košir, Stane Kra-
mar in Anton Zaletel.

3. Poročilo predsednika volilne komisije
o izidu volitev se vzame na znanje.

4. Poročilo predsednik verifikacijske komi-
sije se vzame na znanje. Iz poročila je raz-
vidno, da je izvoljenih 20 članov, 19 članov
pa je predložilo potrdilo o izvolitvi (1 upra-
vičeno odsoten). S tem se potrdi mandat
članov delavskega sveta.

5. Za namestnika predsednika delavskega
sveta podjetja se izvoli tov. Jože Zajc (Ljub-
ljana-okolica).

6. Poročilo predsednika upravnega odbora
podjetja se vzame na znanje ter s tem daje
razrešnica dosedanjemu upravnemu odboru
podjetja.

7. Izvoli se nov upravni odbor v nasled-
njem sestavu:

član:
Brenčič ing. Ignac
Brglez Vinko
Cerkovnik ing. Rudi
Golc Marjan
Gomboc Ernest
Janžekovič Lado
Keršič Ivan
Košir Miro
Kramar Stane
Kuštrin Janez
Lovšin Alojz
Remec Alojz
Rizmal Ludvik
Tavčar Jože
Zaletel Anton

namestnik:
Ložič Janez
Peternel Pavel
Smole Matija
Perčič ing. Stane
Zajc Jože
Gačnik ing. Franc
Zupančič Franc
Pečlin Vojteh
Bertoncelj Jože
Turel Alojz
Franderajh Anton
Pogačnik ing. Janez
Roš Zdenko
Hovar Leopold
Capl Franc

zaposlen:
centrala
SPO Ljubljana
Biro
Kranj
Lj.-okolica
Maribor
Celje
KO Ljubljana
Jesenice
Ljubljana
Koper
OGP Ljubljana
KO Maribor
Skofja Loka
Ravne

8. Spremeni se sestav komisij delavskega
sveta podjetja, in sicer:

Komisija za sklepanje o sprejemu in pre-
nehanju dela

— ing. Ignac Brenčič, predsednik

— Francka Erjavec, član

— Franc Kumer, član

— Albin Bačar, član

— Lidija Poljšak, član.

Ostale komisije ostanejo v istem sestavu,

kot so bile imenovane dne 29. VI. 1964 in dne 12. IV. 1965.

9. Spremeni se sedanji naziv disciplinske komisije v komisijo za izvedbo kaznovanja zaradi kršitve delovne dolžnosti, komisija za sestavo statuta pa v komisijo za usklajevanje statuta podjetja.

10. V arbitražni svet podjetja imenuje delavski svet podjetja dva stalna člana in sicer:

— ing. Ignac Brenčič

— Peter Kunej

Po dva člana v arbitražni svet imenujejo delavski sveti poslovnih enot, ki so v sporu. Predsednika imenujejo sporazumno člani arbitražnega sveta.

11. Delavski svet podjetja sprejme začasen sklep o ureditvi vprašanj, ki izvirajo iz zakona o delovnih razmerjih. (Material so prejeli vsi člani delavskega sveta in upravnega odbora podjetja ter poslovne enote.) Zastavni sklep je sestavni del teh sklepov.

12. Komisija DS podjetja za notranjo delitev naj uskladi pravilnik o terenskem dodatku delavcev podjetja z določili veljavnih predpisov o priznavanju izplačil za terenske dodatke v breme materialnih stroškov.

13. Delavski svet podjetja naroča upravnemu odboru podjetja, da izdela postopek pri nabavljanju materiala po poslovnih enotah.

14. Pritožba hišnega sveta Majke Jugovičev, Ljubljana se zavrne kot neutemeljena.

15. Pritožbi tov. Rafaela Bajca se ne ugodi.

16. Pregledati je zasedbo vseh delovnih mest, na katerih so sedaj zaposleni upokojenci in jih nadomestiti z redno zaposlenimi delavci.

Božo Lukač

UO podjetja

SKLEPI

XII. redne seje upravnega odbora podjetja, ki je bila 20. maja 1965 na centrali podjetja v Ljubljani

1. Upravni odbor podjetja ugotavlja, da so sklepi XI. redne seje v izvrševanju, oziroma, da so bili nekateri izvršeni.

2. Poročilo komisije upravnega odbora podjetja za izboljšanje poslovanja SPO se vzame na znanje. Komisija naj posreduje predloge, ki jih je dostavila v zapisniku z dne 20. IV. 1965 SPO in vsem ostalim, da jih bo mogoče realizirati. Komisija naj še nadalje proučuje poslovanje in organizacijo strojno-prometnega obrata in o svojem delu poroča upravnemu odboru podjetja.

3. Upravni odbor podjetja priporoča poslovnim enotam, da sprejmejo na prakso praktikante, ki morajo v času šolskih počitnic izvršiti obvezno prakso. Center za izobraževanje podjetja naj izdela program, kje in na kakšnem delu bodo zaposleni praktikanti in naj pred nastopom ferialne prakse praktikante obvesti o vseh podrobnostih prakse.

4. Upravni odbor podjetja vzame na znanje odpoved tov. Ivana Nipiča, šefa kovinskih obratov v Mariboru. Imenovanega se bo razrešilo dolžnosti šefa z dnem, ko bo izvršena primopredaja poslov. Za šefa kovinskih obratov v Mariboru naj se razpiše prosto delovno mesto ob pogojih, ki jih je v poročilu navedla kadrovska služba centrale.

5. Strokovne službe podjetja naj pregledajo razdelilnik, ki je bil napravljen po poslovnih enotah za delo v ZR Nemčiji ter naj se ga korigira ter predloži upravnemu odboru v potrditev.

Pri kadrovanju delavcev za dela v ZR Nemčiji v drugem polletju 1965 je le-te kadrovali prvenstveno iz tistih enot, ki imajo proste kapacitete.

6. Z ozirom na znesek 1.487.000.000 neplačanih računov in situacij za izvršena gradbena dela je nastopil kritični finančni položaj v podjetju. Strokovne službe podjetja naj v roku 8 dni dostavijo na Biro gradbeništva Slovenije točne informacije o dolgovih investitorjev in o problematiki, ki je s tem povezana. Biro gradbeništva Slovenije naj našo vlogo na najefektnjši način posreduje republiški skupščini v obravnavo in reševanje.

7. Ponovno je proučiti omejitve najemanja nove delovne sile. Z vso resnostjo je v okviru podjetja premestiti prosto delovno silo za izvršitev konkretnih nalog. Ko-

likor le ni prōste delovne sile v okviru posameznih poslovnih enot podjetja, naj se v skrajnem sluĉaju najame nova delovna sila, vendar le pogodbeno za odrejen ĉas — en ali dva meseca V podjetju je izvršiti usmeritev v povezavo z drugimi gradbenimi podjetji in jim oddajati dela v sub-akordu, namesto da se najame nova delovna sila.

8. Upravni odbor podjetja je pregledal izvrševanje plana za april 1965 in ugotavlja, da se izvrševanje plana v celoti gledano, v redu izvršuje.

9. Vsa obvestila za seje upravnega odbora naj bodo v bodoĉe podana tudi v pisni obliki za vsakega ĉlana UOP, da bo moŹna primerjava in presoja podatkov na seji in da bodo lahko ĉlani upravnega odbora podjetja o sejah pri svojih volivcih pravilno poroĉali.

10. Pri pregledih izvršenih del je treba vnesti tudi pokazatelje o zasedenosti v nadaljnji dobi in zagotovitvi finanĉnih sredstev, da bo upravni odbor laŹje pravoĉasno ukrepal in pregledal situacijo podjetja.

11. Na vlogo ing. Aleksandra Djordjeviĉa, zaposlenega pri gradnji mostov na GV Maribor, se odobri kilometrina v višini do 800 km meseĉno dejansko opravljenih voŹenj za ĉas gradnje teh mostov.

12. Na pritoŹbe tov. Habjan, Jeršan, Kumer in Ćarman ter Kogovšek zoper odloĉbo o povrnitvi voŹniškega dodatka je UOP odloĉil, da se upraviĉencem povrne dejanske stroške prevoza do izdaje odloĉbe. S prvim naslednjim mesecem pa se pritoŹnikom priznava povraĉilo stroškov za vlak, kot najcenejše prevozno sredstvo od bivališĉa do delovnega mesta. Finanĉni inšpektor naj pregleda izplaĉevanje voŹniških dodatkov v posameznih poslovnih enotah, da bodo enako rešeni za vse naše zaposlene v skladu s pravilnikom.

13. Na vlogo LIO Škofja Loka UOP priporoĉa delavskemu svetu podjetja, da odobri gradnjo kotlovnice za ogrevanje delavnice pri lesno industrijskem obratu v Škofji Loki.

Predsednik UO podjetja:
Ing. Rudi Cerkovnik

SKLEPI

I. seje upravnega odbora podjetja, ki je bila dne 4. junija 1965 na centrali podjetja v Ljubljani

1. Za predsednika upravnega odbora podjetja se izvoli tov. ing. Rudi Cerkovnik.
2. Za namestnika predsednika se izvoli tov. Vinko Brglez.
3. Konec meseca junija se bo na seji upravnega odbora podjetja obravnavala problematika kovinskih obratov v Ljubljani in Mariboru. Navedena obrata naj pravoĉasno pripravita poroĉilo.

Predsednik UO podjetja:
Ing. Rudi Cerkovnik

SKLEPI

II. seje upravnega odbora podjetja, ki je bila 17. junija 1965 v Ljubljani

1. Pri pregledu sklepov zadnjih sej upravnega odbora podjetja ugotavlja, da se izvršujejo.
2. V skladu s sprejetim sklepom je izdelan razpored delavcev in delovodij za dela v ZR Nemĉiji za II. polletje 1965. Upravni odbor podjetja odobrava poroĉilo kadrovske-socialne sluŹbe podjetja ter potrjuje take razpred delavceev in delovodij:

	Tesarji	Zidarji	Betonarji	Delovodje	Skupaj
Ljubljana .	8	12	6	1	27
Maribor .	—	5	—	1	6
Celje . . .	2	—	—	1	3
Ravne . . .	12	5	3	1	21
Jesenice .	—	2	3	—	5
Kranj . . .	1	2	3	—	6
Koper . . .	1	2	—	—	3
Ljub.-okol.	1	2	—	—	3
Skupaj . . .	25	30	15	4	74

Poslovna enota Ljubljana prispeva dodatno še enega tehnika.

3. Napraviti je osnutek za dopolnitve statuta podjetja glede na nove zakone in predpise.

4. Komisija za sestavo pravilnika za kolektivno nezgodno zavarovanje vseh zaposlenih pri podjetju »Gradiš« naj čimprej izdela osnutek pravilnika.

5. Po pooblastilu prve seje delavskega sveta podjetja je upravni odbor obravnaval organizacijo in poslovanje nabavne službe in sprejel tele ukrepe za zmanjšanje zalog materiala v podjetju.

a) Material, ki ga odslej nabavlja samo nabavna služba centrale:

- betonsko železo,
- cement in apno,
- salonitni izdelki in eval plošče,
- opečni izdelki,
- izolacijske mase (bitumen, strešna lepilka, pluta, izolit, lesonit),
- les in opažne plošče,
- žica in žičniki,
- žične vrvi,
- električni kabli,
- vodovodne gumi cevi
- pocinkane in črne cevi,
- pločevina vseh vrst,
- siporex bloki in plošče,
- litoželezne cevi,
- keramične ploščice
- barve,
- steklo,
- mavec,
- avtogume,
- orodje vseh vrst ter
- komunalni inventar (oprema za delavska naselja).

b) Poslovne enote in obrati lahko samo izjemoma in v najnujnejših primerih, da bi zagotovile nemoteno proizvodnjo, nabavijo materiale pod tč. a) za takojšnjo porabo. Takšno nabavo odobri komercialni šef poslovne enote ali obrata, vendar mora takoj o tem obvestiti nabavno službo centrale podjetja.

c) Predispozicije materiala izdaja v okviru podjetja odslej po nalogu glavnega inženirja nabavna služba centrale.

č) Formiranje cene pri predispoziciji iz enote v enoto naj se izvrši tako, da bo:

za betonsko železo osnovna cena proizvajalca in 10 % pribitka manipulacijskih stroškov feo vagon ali kamion;

za dobavo iz centralnega skladišča, groističnega ali detajlističnega omrežja se priračuna pri nabavni ceni 5 % pribitek manipulacijskih stroškov, feo vagon ali kamion; za les (rezan, jamski, hlodovina in konstrukcijski les):

nov: nabavna cena in 10 % pribitek za manipulacijske stroške, feo vagon ali kamion, rabljeni: cena se določi ob prevzemu; prevzema se komisijsko po predhodni določitvi vrednosti oz. stanja obrahe.

V komisiji naj bodo: predstavnik PE, ki oddaja les, predstavnik PE, ki prevzema les in predstavnik nabavne službe centrale;

za ostali material: po knjižni vrednosti s pribitkom dejanskih prevoznih stroškov oz. 3 % pribitka manipulacijskih stroškov na knjižno vrednost.

d) Ves odvečen material in inventar se koncentrira v glavnih skladiščih poslovnih enot in obratov, kjer naj bo pripravljen za predispozicijo na druga gradbišča v okviru enote ali na druge poslovne enote oz. za odprodajo.

e) Priprava dela na centrali in na poslovnih enotah naj čimprej dostavi terminsko in količinsko potrebo materiala za objekte, ki so v gradnji, nabavni službi centrale.

Za novo sprejeta pogodbeni dela pa mora priprava dela vnaprej sestaviti terminski in količinski plan potrebnega materiala.

f) Uvede se novo poročilo o količinskem stanju zalog po dekadah za material, naveden pod tč. a)

Vsi sklepi pod tč. a) do f) stopijo takoj v veljavo. Za realizacijo vseh sklepov sta disciplinsko odgovorna šef in komercialni šef poslovne enote ali obrata.

6. Spričo položaja poslovne enote v Kranju sklene upravni odbor podjetja predlagati delavskemu svetu podjetja pripojitev poslovne enote Kranj k poslovni enoti Jesenice.

V tej zvezi je pripraviti vso potrebno dokumentacijo za sejo delavskega sveta podjetja, ki bo ob koncu junija 1965.

7. Po pregledu podatkov za posamezne prijavljene kandidate na javni razpis imenuje upravni odbor za šefa kovinskih obratov v Mariboru Ivana Lovca.

Novega šefa je na najprimernejši način uvesti na novo delovno mesto.

8. Upravni odbor podjetja sprejme na znanje analize izplačil osebnih dohodkov po posameznih poslovnih enotah in obratih podjetja.

9. Upravni odbor podjetja potrjuje novo določene najemnine za žerjav Lorain. Nove najemnine so:

- obratovalna ura za avtobager znaša 9.000 dinarjev oz. najemnina s strojnikom 8.000 dinarjev ali strojnina brez strojnika 7.200 dinarjev. Pri tem je upoštevati, da so prevozni stroški tega dvigala oz. avtobagra v tem primeru minimalni;

- najemnina za obratovalno uro za avto-žerjav znaša za podjetje 12.000 din, stojnina s strojnikom 11.000 din in stojnina brez strojnika 10.000 din;

- najemnina za tuje koristnike kot avto-žerjav znaša za obratovanje nad 10 ur 22.000 dinarjev, stojnina s strojniki 21.000 din, stojnina brez strojnikov 20.000 din;

- za krajše delo je najemnina po dogovoru, toda višja od 22.000 din.

Stroški prevoza se istovetijo s stroški obratovalne ure. Najemnine se nekoliko zvišajo zaradi tega, ker v prvotno določeni najemnini ni bila upoštevana vsa oprema, ki pripada temu žerjavu. Nova najemnina velja od 1. VII. 1965 dalje.

10. Na vlogo ZB Ljubljana-Vodmat za prispevek za proslavo 20-letnice osvoboditve sklone upravni odbor, da spričo kritične finančne situacije v podjetju, prispevka ni mogoče dodeliti.

11. Glede na znaten znesek plačil za prevoz s tujimi privatnimi tovornimi avtomobili naj strojna služba centrale pripravi do naslednje seje predlog, kako omejiti prevoze s privatnimi tovornimi avtomobili in zagotoviti prevoze s tovornjaki strojno-prometnega obrata, ki sedaj niso polno zasedeni.

12. Z ozirom na štipendije Zavoda za mednarodno tehnično pomoč se odobrava potovanje: Vinkotu Brglezu za en mesec na Dansko, kjer bo pri večjem podjetju proučeval razporejanje in vzdrževanje težke mehanizacije za gradbeništvo, ter ing. Jožetu Uršiču, pom. glav. direktorja, in Stanetu

Uhanu (ki bo zaposlen v analitsko-razvojnem oddelku centrale) za dva meseca v ZR Nemčiji, kjer bosta proučevala sodobno organizacijo gradbenih podjetij.

13. Za delovodje, ki so predvideni za dela v ZR Nemčiji, je organizirati tečaj nemškega jezika.

14. Upravni odbor priporoča po poročilu kadrovske službe podjetja, da zaposlimo samo tiste tehnike-absolvente (naše štipendiste), ki pridejo iz šole ter so tehniško šolo dokončali z dobrim uspehom. Prav tako je sprejeti absolvente ekonomske šole.

Osebe, ki strokovno ne ustrezajo na delovnem mestu, naj se razporedi na ustrezna delovna mesta oz. odpusti. Na ta način bomo popravili strukturo strokovnega kadra v podjetju.

15. Kadrovska služba centrale podjetja in poslovnih enot naj posveti vso pozornost praksi in napredovanju mladih tehnikov. Ni dopustno, da so posamezni tehniki na istem delovnem mestu po več let. Po ustreznih praksi jim je dati zahtevnejša delovna mesta, da lahko pokažejo svojo iniciativo in delovne sposobnosti, kar bo v korist njim in podjetju.

Predsednik UO podjetja:

Ing. Rudi Cerkovnik

DS OGP

SKLEPI

I. seje na novo izvoljenega Delavskega sveta Obrata gradbenih polizdelkov, ki je bila 3. junija 1965.

1. Za zapisnikarja je imenovana Amalija, Praček, za overitelja pa tov. Ivan Lovše in Ivan Plut.

2. DS je ugotovil, da so bile volitve pravilno izvršene in potrdil mandat članov Delavskega sveta.

3. Za namestnika predsednika Delavskega sveta je bil согласно izvoljen Jože Rogač.

4. V novi Upravni odbor so izvoljeni sledeči tovariši:

1. Ivan Rotman, namestnik Ivan Zvornik,

2. Jože Rutar, namestnik Ivan Plut,

3. Jože Sever, namestnik Franc Duh,

4. Niko Longo, namestnik Jože Rogač,
5. Božena Jarh, namestnik Ignac Mundjar,
6. Anton Novak, namestnik Ivan Lovše
5. V komisiji DS so bili izvoljeni sledeči člani in njihovi namestniki:

a) Komisija za sklepanje o sprejemu in prenehanju dela delavcev PE:

Martin Pižent, namestnik Alojz Praček,
Franc Duh, namestnik Anton Jereb,
Cvetko Blatnik, namestnik Ivan Plut.

b) Komisija HTV:

Jenda Steviček, namestnik Marjan Hočevan,

Janez Zajc, namestnik Jože Rogač,
Stefan Zver, namestnik Niko Longo.

c) Komisija za izvedbo kaznovanja zaradi kršitve delovne dolžnosti:

Ing. Janez Pogačnik, namestnik Jože Rutar,

Vlado Osolnik, namestnik Stefan Zadravec,
Ivan Lovše, namestnik Franjo Kutnjak.

č) Komisija za prošnje in pritožbe:

Ing. Branko Pirh, namestnik Jože Sever,
Marjan Sustar, namestnik Ludvik Kmetec,
Anton Pogačnik, namestnik Martin Lončar,

d) Komisija za 42-urni delavnik:

Ing. Branko Vasle,

Vlado Osolnik,

Alojz Remec,

e) Stanovtnjska komisija:

Alojz Remec,

Cveto Blatnik,

Franc Duh,

f) Komisija za 7-letni plan

Ing. Branko Vasle,

Alojz Remec,

ing. Branko Pirih.

g) Komisija za norme in akorde:

Jenda Steviček,

Jože Rutar,

Franc Duh.

6. Dne 26. t. m. bomo praznovali 10-letnico priključitve betonarne k podjetju »Gradis«. Proslava oz. prireditve bo na Rožniku. Za izvedbo proslave se določita tov. Bernarda Smrjaj in tov. Alojz Remec.

Program proslave sestavi sindikalni odbor OGP.

7. Do prihodnje seje je proučiti predlog o nagrajevanju delavcev, ki v 3 mesecih nimajo izostanke z dela.

8. Delovodje so dolžni pisмено javljati neopravičene izostanke delavcev komisiji DS.

9. Odobri se popravilo elektro instalacije barake v Tovarniški ulici.

10. Delavcem iz oddaljenih krajev (preko 200 km) se dovoljuje enkratni mesečni izostanek z dela za obisk svoje družine, sporazumno z delovodjem OE.

Predsednik DS OGP:

Vlado Osolnik

DS Škofja Loka

SKLEPI

I. redne seje na novo izvoljenega delavskega sveta lesnega obrata Škofja Loka, ki je bila v obratni jeditnici dne 2. VI. 1965 ob 13. uri

1. Prošnji obratne ambulate Predilnica Jelovica za sredstva pri soudeležbi financiranja pri preureditvi prostorov ambulate v znesku 214.250 din se ugotovi.

2. Na napisno tablo in na ambulantne žige obratne ambulate Predilnica Jelovica, pri kateri je kot enakopraven partner tudi naš obrat, je pripisati firmo »Gradis«.

3. Oddelku za občo upravo in družbene službe pri občinski skupščini Škofja Loka, se na vlogo za sofinanciranje pri gradnji vzgojno varstvene ustanove na Trati odgovori sledeče:

Kolektiv »Gradis« LIO Škofja Loka se z odločitvijo o tovrstni gradnji in tudi z deležem 2.879.800 din, ki bi odpadel na naš obrat, strinja, vendar deleža v tekočem letu ne moremo poravnati, ker nimamo več razpoložljivih sredstev. Nam pripadajoči del stroškov smo pripravljani kriti v letu 1966, kolikor bomo ustvarili v letu 1965 potrebna sredstva, ki bi jih mogli uporabiti kot delež pri sofinanciranju vzgojno varstvene ustanove.

4. Sklep o odobritvi 5.000.000 din za nakup enega stanovanja v Ljubljani, ki je bil izglasovan na 7. redni seji DS obrata dne 26. III. 1965, se razveljavi in znesek razdeli v druge namene in sicer:

a) Tov. Leopoldu Ilovjarju, komerc. šefu obrata, se odobri dolgoročno posojilo v znesku 2,000.000 za nakup stanovanja v Ljubljani.

b) Odobri se vplačilo namenske vloge v znesku 1,000.000 din pri stanovanjskem skladu občine Ljubljana-Center.

c) Tov. Milki Potočnik, finančni knjigovodja v obratu, se odobri dolgoročno posojilo v znesku 1,000.000 din za gradnjo stanovanjske hiše.

č) Znesek 500.000 din se določi za nakup opreme za obratno jedilnico.

d) Preostali znesek 500.000 din je pustiti v skladu skupne porabe kot nerazdeljena sredstva in se ga lahko koristi za med letom nastale eventualne potrebe.

5. Za uspešno poslovanje steklarske panoge je do pričetka sezone sprejeti v delovno razmerje dva kvalificirana steklarja.

6. Za tolmačenje sprememb v zakonu o delovnih razmerjih je pri pristojni službi na centrali podjetja urgirati za enega predavatelja.

Predsednik DS LO:

Vinko Florjančič

DS Jesenice

SKLEPI

I. rednega zasedanja delavskega sveta PE »Gradis« — Gradbenega vodstva Jesenice, ki je bila 3. VI. 1965

1. Izvoljen je zapisnikar na zasedanjih DS — Mari Kramar.

Za overitelja zapisnika sta izvoljena:

— Justi Mekiš,
— Franc Mencinger.

2. V verifikacijsko kodosijo so izvoljeni:

— Franc Janc,
— Radiša Ljubinkovič,
— Josip Balent.

3. Vzame se na znanje poročilo predsednika volilne komisije o izidu volitev v delavski svet podjetja (CDS) in delavski svet poslovne enote Jesenice in sicer:

v CDS podjetja sta izvoljena:

— Jože Bertoncelj,
— Stane Kramar;

v DS p. e. Jesenice so izvoljeni:

— Josip Balent,
— Vlado Čelik,
— Meho Hušidič,
— Franc Janc,
— Radiša Ljubinkovič,
— Djoko Marič,
— Mile Matič,
— Djemal Mehič,
— Justi Mekiš,
— Franc Mencinger.

V zvezi z volitvami v DS se sprejme sklep, da je pri prihodnjih volitvah posvečati več skrbnosti izbiri kandidatov in obveščanju ter predpripravi volitev, da bo udeležba na volitvah boljša.

4. Poročilo verifikacijske komisije o preverjanju in pravilnosti potrdil o izvolitvi članov se vzame na znanje. Komisija ugotavlja sklepčnost ter se zasedanje nadaljuje.

5. Za namestnika predsednika DS PE Jesenice se izvoli Plemelj Tine.

6. Vzame se na znanje poročilo predsednika dosedanjega UO v pretekli mandatni dobi ter dopolnitev k poročilu tov. šefa.

7. Sprejme se predlog predsednika DS, da se izreče razrešnica staremu upravnemu odboru.

8. Tajne volitve novega upravnega odbora. Od 11 predlaganih kandidatov so bili izvoljeni:

— Jože Frjan,
— Vlado Čelik,
— Tine Plemelj,
— ing. Jurij Mohor,
— Stane Simeonov,
— Franc Hočevvar,
— Ljuba Tarman,
— Djordje Marič.

9. Dopolnijo in imenujejo se sledeče komisije DS:

HTV komisija:

— Ivan Koračin, predsednik,
— Jože Zalokar, član
— Ludvik Srpak, član.

Komisija za pravilnike:

— Tine Plemelj, predsednik,
— Stane Kramar, član,

- Franc Vovk, član,
- Vlado Sanca, član,
- Ljuba Tarman, član.

Komisija za sklepanje o sprejemu in prenehanju dela:

- Viljem Zrim, predsednik,
- Ljuba Tarman, član,
- Stane Simeonov, član.

Komisija za nagrajevanje vajencev:

- Franc Hočevnar, predsednik,
- Ivan Koračin, član,
- Ljuba Tarman, član.

Komisija za izvedbo kaznovanja zaradi kršitve delovne dolžnosti:

- Viljem Zrim, predsednik, namestnik Jože Frjan,
- Franc Janc, član, namestnik Leopold Oman,
- Vlado Sanca, član, namestnik Marko Sokolovič.

Stanovanjska komisija:

- Vlado Čelik, predsednik,
- Karel Makuc, član,
- Marica Ambrožič, član.

Komisija za razhodovanje materiala (z nalogo, da ocenjuje tudi nekurenten material za odprodajo):

- Stane Simeonov, predsednik,
- Jože Franko, član,
- Vlado Čelik, član.

Komisija za prošnje in pritožbe:

- Vlado Sanca, predsednik,
- Jože Bertoncelj, član,
- Franc Vovk, član,
- Ljuba Tarman, član,
- predsednik UO, član.

10. V komisijo za investicije pri CDS podjetja se imenuje:

- Franc Vovk, član.

11. Vzame se na znanje poročilo šefa o naših tekočih delih, finančni problematiki in problemih perspektivnih del.

Pri tem se sklene z ozirom na zmanjšanje del bomo v kolektivu zaposlovali le vestne člane kolektiva. Vsakdo, ki ni voljan delati, bo moral iz kolektiva. Pri vsakem posamezniku je upoštevati: delavnost, kvaliteto dela in znanje ter bolovanje.

Kadrovski oddetek mora vsako namišljeno bolezen najstrožje obravnavati.

Na novo je sprejemati le sposobne in zdrave delavce.

12. Informacija vodje spl. kadr. oddelka o na nanovo izdanem zakonu o delovnih razmerjih in nekaterih bistvenih spremembah se vzame na znanje.

Sindikalna podružnica ali uprava naj posreduje članom, da si ga nabavijo, vendar plačilo nosi vsak sam.

Overitelj:

Justi Mekiš

Franc Mencinger

Predsednik DS p. e.

Jesenice:

Jože Bertoncelj

Svet SPU Ljubljana

SKLEPI

I. rednega zasedanja Sveta samostojne obratunske enote Strojno prometnega obrata Ljubljana z dne 31. 5. 1965

1. Za zapisnikarja so izvolili tov. Marino Završsek, za overovatelja pa Franca Erjavca in Avgusta Filipiča.

2. V verifikacijsko komisijo se izvoli Hildo Mlakar kot predsednik, Pavel Peternel in Božidar Zevnik kot člana.

3. Verifikacijska komisija je ugotovila, da so vsa potrdila o izvolitvi članov Sveta zakonita in pravilna, zato se potrdijo vsi mandati članov Sveta.

4. Za predsednika Sveta se izvoli tov. Leopolda Torkar, za namestnika predsednika Sveta pa je bil soglasno izvoljen tov. Avgust Filipič.

5. Sprejme se sklep, da se poslovnik Sveta razmnoži in razdeli med člane Sveta.

6. Soglasno se sprejme sklep, da se dajo sledeče pripombe na pravilnik o delitvi osebnih dohodkov:

— Za vse šefe poslovnih enot, ne ozirajo se na to ali je šef gradbenega vodstva ali obrata, je potrebno zahtevati za naziv šef službe I. — strokovni izpit.

— V tabeli startnih osnov in delitev osebnih dohodkov je pri upoštevanju odbitnih točk zaradi nepopolne strokovne izobrazbe znižati leta prakse od 1. do vključno 7. točke vsaj za polovico,

— Previsoka so predvsem tudi leta prakse pod točko 1.

— Strojnikom avtodvigala Lorain in skreperse grupe Michigan se prizna dodatnih 20 točk na stažno osnovo.

— Čas popravila na terenu se obračunava po osnovi določeni za obratovanje.

— Za delo v delavnici in ostalo delo v režiji se znižajo osnovne točke za 50 točk.

— Za manjkajoči predpisani strokovni izpit se odbije še nadaljnjih 25 točk tako na stroju, kot v delavnici.

— Soferjem »D« in »E« kategorije se prizna dodatnih 20 točk na staro osnovo.

— Čas popravila na terenu se obračunava po osnovi določeni za obratovanje.

— Za manjkajoči predpisani strokovni izpit se odbije še 25 točk tako na vozilu kot v delavnici.

— V ostalem naj se upoštevajo vse spremembe, ki so navedene v shemi delovnih mest.

7. Z ozirom na vložene vloge za stanovanja se sprejmejo sledeči sklepi:

— Prioritetna lista se ne določi, ker se ni dokončno razčiščeno vprašanje stanovanja tov. Jožeta Jeranka. Z ozirom na to se določi komisijo, ki bo do prihodnjega zasedanja razčistila stanovanjsko vprašanje tovariša Jeranka. V komisijo se določi Vinko Brglez, Ančka Kambič in Hilda Mlakar.

— Tov. Ernest Gregorič naj ponovno vloži prošnjo za stanovanje pri ZB, ker bi kot član ZB lahko hitreje dobil stanovanje. Vprašanje pridobitve stanovanja pri ZB naj skupno z njim rešuje tov. Leopold Torkar.

— Za rešitev stanovanjskega problema Toma Bana in Branka Friša se določi šefa obrata SPO, kateri naj skuša doseči s pomočjo šefa gradbenega vodstva in KO Maribor pridobitev stanovanja za omenjena tovariša.

— Iz sklada skupne porabe je namenjeno za nakup stanovanj 15.916.789 din. Od tega se določi za individualno gradnjo 2.000.000 dinarjev. Z ozirom na prošnje tov. Ferda Strmecki, Florijana Stucina in Franca Kuštrla za posojilo iz namenskega sklada za individualno gradnjo se tov. Francu Kuštrlu odobri zaprosena višina v znesku 500.000 din. Tov. Ferdo Strmecki in Florijan Stucin pa ne izpolnjujeta pogojev za pridobitev pra-

vice do posojila v namen individualne gradnje. Z ozirom na to ostane še 1.500.000 din sredstev iz naslova posojilo za individualno gradnjo.

— Vprašanje stanovanj se dokončno reši na prihodnjem zasedanju. Do tedaj pa naj komisija, določena od Sveta samostojne obračunske enote SPO za sestavo prioritete liste oziroma ugotovitev stanovanjskega stanja prosilcev pripravi čimveč potrebnega materiala, na osnovi katerega se bodo lahko bolje in pravičneje dodelila stanovanja oziroma določila prioriteta lista stanovanj.

8. Tov. Cvetki Nemanič, zaposleni v oddelku za obračun osebnih dohodkov, se odobri 15 dni izrednega študijskega dopusta za čas, ko je polagala diplomu na ekonomski srednji šoli.

9. Tov. Ivanu Vrtačiču se odobri 10 dni 70 % dopusta. Imenovani je imel v času od 1. 3. do 11. 3. 1965 svoj službeni voz v popravilu. Za čas popravila avtomobila se mu prizna oziroma odobri prej navedeni dopust.

10. Tov. Antonu Musteku in Rudiču Fariču se odobri povračilo nadomestila za čas preventivnega zdravljenja v času od 21. 3. do 19. 4. 1965.

11. Soglasno se sklene, da se tov. Jožetu Bahorju dodeli avtomobil TAM-Praga, katerega je že doslej vozil, ter se ga od časa do časa kontrolira. Po možnosti naj se z vozilom zadržuje bolj na gradbiščih in na manj prometnih cestah.

12. Zaradi zmanjšanja obsega del v celem podjetju ter analogno k temu tudi viška delovne sile, se s 1. 6. odpove delovno razmerje naslednjim članom kolektiva Strojno prometnega obrata: šoferju Marku Šudiču, strojniku Stojanu Trontipi, šoferju Antonu Grabrijanu in Francu Šušcu ter strojniku Velimirju Kaleziču in Bošku Mariču.

13. Prošnja tov. Antona Lesjaka, strojnika na Lorainu, za povrnitev stroškov tečaja ter izpita za šoferja se odstopi centru za izobraževanje pri podjetju Gradis s priporočilom, da se imenovanemu ti stroški povrnejo, ker je nujno potrebno, da ima strojnik Loraine izpit za šoferja. Strojnik Loraina mora sam voziti stroj in je tov. Lesjak edini specialist v podjetju, kateri obvlada ta stroj.

Leopold Torkar

UO Ravne

SKLEPI

1 redne seje UO PE »Gradis« Ravne na Koroškem z dne 10. 6. 1965

1. Odvečna delovna sila se da na razpolago drugim enotam, oziroma se premesti.

Pri ukinitvi del na kapitalni izgradnji je zmanjšati število zaposlenih v strojni in mizarški delavnici na minimum, s tem da se vsi odvečni zaposleni premestijo v proizvodnjo osnovne dejavnosti.

Za zmanjšanje režije je na minimum določiti število zaposlenih v komunali in upravi.

2. Tov. Justinu Hriberšku, bolniškemu kontrolorju pri PE sporazumno preneha delovno razmerje.

3. Pritožba tov. Jožeta Bolteta se reši s tem, da se ga premesti na izpraznjeno delovno mesto bolniškega kontrolorja, kjer mu po pravilniku o osebnih dohodkih pripada 435 točk.

4. Prošnja tov. Justine Gole za dodelitev terenskega dodatka se zavrne, ker po pravilniku o TD zanj ni upravičena.

5. Prošnje za denarni prispevek učencem osnovne šole Ivana Ditingerja, Prežihovega Voranca ravne na Koroškem in osnovne šole Črna na Koroškem se zavrnejo, ker nimamo na razpolago finančnih sredstev.

6. Prošnje za dodelitev stanovanja tovarišev Franca Grnjaka, Bogomira Gabrovca, Nežo Glavič, Emerika Lovenjaka in Ivanke Plešnik se odstopijo stanovanjski komisiji, ki bo prošnje reševala ob sprostitvi stanovanj.

7. Pritožba tov. Marije Gorjup glede izpolnjevanja hišnega reda sstanovalecev se odstopi v reševanje kadrovske službi PE.

8. Tov. Jožetu Jezniku, delavcu pri PE, ki gradi lastno stanovanjsko hišo, se odobri odprodaja 2500 kg cementa proti takojšnjemu plačilu.

9. Tov. Vinku Vodasu, delavcu pri PE, ki gradi lastno stanovanjsko hišo, se odobri od-

prodaja 1000 kg cementa, vendar le v slučaju takojšnjega plačila.

10. Tov. Tonetu Zaletelju se odobri prodaja 200 kg cementa, 400 kg gašenega apna in 4 bet. cevi proti takojšnjemu plačilu.

11. Tov. Franju Sestu se odpove stanovanje v samskem domu zaradi grobe kršitve hišnega reda.

12. Pritožba tov. Antona Janušiča zoper odpoved stanovanja v samskem domu se smatra za neutemeljeno ter se zahteva premestitev.

13. Odseku za narodno obrambo Ravne na Koroškem se odobri predstavitev »Železarniške« barake za uporabo nastavitve obveznikov predvojaške vzgoje.

Demontažo in odstranitev vseh lesenih delov barake in kritine izvrši prosilec sam. Za občasni nadzor pri demontaži barake se da na razpolago delovodjio tov. Kališnika.

14. Tov. Janku Sušniku se odobri prodaja 3000 kg cementa proti takojšnjemu plačilu.

15. Popravi se strop v (baraki) stanovanju tov. Zilavca, ki izvrši vsa potrebna dela s pomočjo delavcev iz sektorja Gramoznica (Kališnik!).

16. Za dnevne obiske sorodnikov in znancev se namenj soba v enem izmed samskih domov.

Predsednik UO PE:

Tone Zaletelj

UO Celje

ZAPISNIK

I. redne seje upravnega odbora PE Celje, ki je bila dne 4. 6. 1965 ob 19,30 v sejni sobi gradbenega vodstva

Navzoči: Franc Fošnarič, Marjan Kopušar, Rudi Košec, Ivan Kukovič, Ivanka Pogačnik, Pavel Polgar, Franc Zupančič in Albert Praprotnik.

Odsotni: Ivan Keršič OI.

Dnevni red:

1. Izvolitev zapisnikarja in 2 overovateljev,
2. Izvolitev predsednika UO in njegovega namestnika.

1. Za zapisnikarja je bil izvoljen Marjan Kopušar, za overovatelja Ivanka Pogačnik in Ivan Kukovič.

2. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen soglasno tov. Franc Zupančič, za njegovega namestnika pa Pavel Polgar.

Seja je bila zaključena ob 19.45.

Zapisnikar:
Marjan Kopušar

Overovatelja:
Ivanka Pogačnik
Ivan Kukovič

Predsednik UO:
Franc Zupančič

UO Jesenice

SKLEPI

VIII. redne seje upravnega odbora p. e.
»Gradis« — Gradbeno vodstvo Jesenice
z dne 21. 5. 1965

1. Sklepi VII. redne seje so realizirani, razen tretjega in 35., kad bo ponovno obravnavano na tej seji.

2. Plan za l. 1965, ki znaša 1.750.000.000 od tega 1.500.000.000 gradbenih del in 250 milijonov dinarjev obrtniških del, se potrdi.

Vzame se na znanje poročilo o izvršitvi plana, ki je do meseca aprila presežen s 44 %.

3. Upravni odbor vzame na znanje gospodarsko in finančno poročilo celotnega podjetja ter kritično stanje glede plačila situacij od strani investitorjev naše poslovne enote ter situacijo tekočih in bodočih del.

4. V zvezi z boleznimi in nesrečami pri delu se sprejme sklep, da tov. Tarmanova do prihodnje seje pripravi točno poročilo o boleznih in nezgodah v tem letu, kar naj bo nenehna skrb na novo izvoljenega upravnega odbora.

5. V zvezi z nesrečami in izvajanjem HTV predpisov se sprejme sklep, da je zaradi nevarnih del na objektu Hrenovica nujno postaviti signalista za žerjav, kakor tudi na drugih objektih, za kar je osebno odgovoren strojni referent. Signalisti morajo biti izpraznjeni.

6. Upravni odbor vzame na znanje pripombe komisije za pravilnike naše PE na osnutek pravilnika o delitvi čistega dohodka, ki jih prečita in objasni tov. Lukač.

Za izvajanje in tolmačenje naj skrbita bodoča DS in upravni odbor.

7. UO vzame na znanje sklepe konference aktiva »Gradis« s priporočilom, da se sklepi te konference obravnavajo na zasedanju CDS podjetja.

Predlog konference aktiva, naj bi se poslovne enote specializirale v svoji notranjosti, se osvoji, za kar naj se pripravi predlogi.

8. V zvezi z okrožnico centrale podjetja o ukinitvi odprodaje vseh kritičnih gradbenih materialov članom kolektiva in tujim se sprejme sklep:

Se v naprej naj bi bila dovoljena odprodaja gradbenih materialov članom kolektiva, da se jim tako pomaga pri individualni gradnji.

Soglasje k temu sklepu naj pridobi tov. šef na prvi konferenci šefov.

Prošnje za material naj se še vnaprej vlagajo in rešujejo na UO, poleg tega se določi okoliš za odobravanje posojil za individualno gradnjo, odprodajo in posojilo materiala — do Kranja.

9. Antonu Mekišu se odobri odprodaja 3 okenskih kril. Krila naj oceni komisija.

10. Rudiju Sedjeku se z ozirom na sklep 8. današnje seje prošnji za posojilo železniških puntov — ne ugodí.

11. Prošnja Staneta Matjašiča za družinsko stanovanje se s priporočilom za ugodno rešitev odstopi stanovanjski komisiji.

12. Prošnja Margaret Gostič za družinsko stanovanje se prav tako odstopi stanovanjski komisiji.

13. Branku Sarčeviću se nanjegovo prošnjo oziroma pritožbo na odločbo o odpovedi delovnega razmerja odgovori:

Odpoved delovnega razmerja je bila izrečena zaradi zmanjšanja gradbenih del. Odpoved delovnega razmerja bomo primorani dati tudi drugim delavcem.

14. Prošnja Prosvetnega društva Zasip za dodelitev finančne pomoči se reši negativno.

15. Prošnji Združenja šoferjev in avtomobanikov Jesenice za dodelitev finančne po-

moči pri gradnji njihovega doma ni mogoče ugoditi.

16. Alfonz Kočar, upravnik naselja »Gradis«, se določi kot predstavnik naše poslovne enote na plenumu hortikulturnega društva Jesenice.

17. Na vlogo Šahovskega društva Jesenice, ki prosi za finančno pomoč v obliki naročila reklamnega oglasa v brošuri, izdani ob priliki conskega prvenstva na Bledu, se sprejme sklep:

Naroči se oglas na polovični strani. Naročilo in plačilo izvrši centrala.

18. Prošnja dijakov jeseniške gimnazije Jesenice za dodelitev finančne pomoči v obliki naročila čestitke v glasilu MOZAIK se reši negativno.

19. K vlogi Odbora za gradnjo športno kulturnega objekta na Jesenicah, ki prosi za prispevek pri gradnji, se sprejme sklep: Prispevek naj se izvrši v obliki napisa našega podjetja (GIP GRADIS) v novi hali objekta.

Naročilo in plačilo izvrši centrala.

Glede prispevka posameznega člana našega kolektiva naj se komercialni šef zanima v drugih podjetjih in naj pripravi predlog, v kakšni obliki naj bi se prispevek dal.

20. Nabavi naj se delovne obleke za delavce in uslužbence.

21. Na občini Jesenice je intervenirati, naj se fluorografiranje za naše delavce vrši v popoldanskem času.

22. Ker glede na perspektivo del nimamo potreb po delovodskem kadru, se vloga tov. Alojza Plemlja reši negativno.

23. Sprejme se sklep, da se naši mladinci udeležijo parade ob prazniku dneva mladosti na Jesenicah

Predsednik UO:

Viljem Zrim

DS Maribor

SKLEPI

VI. rednega zasedanja DS »Gradis«
GV Maribor z dne 18. 2. 1965.

1. Poostriti je zahtevo 1. in 3. točke 8. sklepa V. seje DS, da se razpiše mesto sekretarja ter da se ing. Franca Gačnika namesti kot bazenskega inženirja. Na prihodnji seji bo DS ponovno razpravljal o tem sklepu.

2. Z ozirom na pomanjkanje železa je proučiti možnost uporabe odpadnega železa na železokrivskem prostoru, s tem da se ga s posebnim strojem poveže. Za izvedbo sklepa je zadolžen tov. Vesenjaj.

3. Če bodo izšla nova določila o skladih, se bo naša PE ravnala po prejšnjem, za letos še veljavnem pravilniku, ki določa, da ostanejo skladi tisti poslovni enoti, ki jih je ustvarila.

4. Med člani kolektiva je izvesti anketo ter zbrati interesente za malico. Za izvršitev sklepa je zadolžen tov. Janžekovič.

5. Na predlog inventurne komisije je glavnega skladiščnika tov. Stanka Belca za njegovo vestno delo nagraditi s 30.000 din.

6. Potrdi se bilanca PE Maribor za leto 1964.

7. Potrdijo se predlogi komisije HTV:

a) Odobri se program predavanj o HTV zaščiti, ki ga bo izvedel Inšpektorat za delo Obč. skupščine Maribor-Center. Predavanja je organizirati v samskem domu v dveh izmenah. Stroške predavanj v znesku ca. 25—30 tisoč din je črpati iz sklada Centra za izobraževanje.

b) Vsa gradbišča je postopoma opremiti z železnimi garderobnimi omarami.

c) Vse stroje je obvezno pregledati, preden se jih pošlje na gradbišča, prav tako pa je obvezno pregledati tudi vse okvarjene stroje pred popravilom.

č) Razpisati je delovno mesto obratnega električarja in strojnega mehanika. Za izvedbo sklepa je zadolžen tov. Gajšt.

d) Urediti je železokrivski prostor, odstraniti okvare na strojih ter nabaviti nekaj novih strojev, ker so stari že izrabljeni.

Proučiti je tudi možnost namestitve manjšega žerjava na železokrivskem prostoru.

e) Proučiti je možnost nastavitve HTV referenta.

8. Pri KO je zahtevati izvleček o opravljenih storitvah servisne službe za naše GV,

v bodoče pa naj bi bila servisna služba v slučaju potrebe na razpolago našemu GV.

9. Glede na vlogo hišnega sveta Gosposvetska 31 se izda odločbo na podlagi katere se odstopa stanovanje št. 1 na Gosposvetski 31 hišnemu svetu in služi le za stanovanje hišnika-kurjača.

10. Glede na pomanjkanje normirskih kadra je DS sklenil organizirati v okviru Centra za izobraževanje posebni tečaj za normirce. Stroški gredo v breme Centra za izobraževanje.

Predsednik DS:
Alojz Lisjak l. r.

DS Ljubljana

SKLEPI

VII. redne seje delavskega sveta gradbenega vodstva Ljubljana z dne 31. 5. 1965

1. Za zapisnikarja se izvoli tov. Stefja Inhof, za overitelja zapisnika pa tov. Janez Dimnik in tov. Danica Cuk.

2. Na osnovi poročila volilne in verifikacijske komisije se ugotovi, da so volitve organov samoupravljanja potekale pravilno in se potrdi mandat na novo izvoljenim članom delavskega sveta gradbenega vodstva.

3. Na osnovi poročila UO gradbenega vodstva se z ozirom na izredno kritično situacijo na ljubljanskem gradbenem vodstvu in v gradbeništvu nasploh sklene, da mora o eventualnem prevzemanju novih del pod lastno ceno predhodno odločiti upravni odbor gradbenega vodstva.

4. Sprejme se na znanje poročilo o izpolnjevanju letnega plana in doseženem finančnem rezultatu do konca meseca aprila t. l., kakor tudi poročilo o dosedanjih ukrepih v pogledu znižanja režijskih stroškov in zalog materiala.

5. Razreši se dosednji UO gradbenega vodstva in izvoli v novi UO sledeče člane kolektiva:

Za člane in namestnike:
Stefan Bosilj — zidar, namestnik Osman Bilence — zidar,

Rudi Brumen — železokrivec, namestnik Jože Cankar — delovodja,

Janez Dimnik — gr. tehnik, namestnik Nada Del Fabro — gr. inženir,
Janez Kuštrin — vgt., namestnik Martin Golnar — gr. tehnik,

Leopold Pepelnik — delovodja, namestnik Drago Horvatič — tesar,

Franc Tisej — tesar, namestnik Jože Jeraj — delovodja,

Alojz Turel — delovodja, namestnik Josip Kovačič — železokrivec,

Maks Urbanija — pom. delovodja, namestnik Franc Kalšan — zidar.

6. V stalnih komisijah delavskega sveta gradbenega vodstva se izvršijo sledeče zmenjave:

— za predsednika komisije za zdrav. in teh. varnost se imenuje Jože Jeraj, ker je dosedanjemu predsedniku Antonu Dimcu potekla mandatna doba v DS,

— za predsednika komisije za prošnje in pritožbe se imenuje Danica Cuk namesto Marije Lesjak, ki ji je potekla mandatna doba.

Ljubljana, 1. VI. 1965.

Predsednik DS gradb.
vodstva Ljubljana:
Franc Pehan

DS Ljubljana

SKLEPI

VI. redne seje delavskega sveta gradbenega vodstva Ljubljana z dne 18. III. 1965

1. Ugotovi se, da je izvršitev sklepov zadnje redne seje DS gradbenega vodstva v postopku.

2. Vzame se na znanje poročilo o zaključnem računu podjetja za l. 1964.

3. V zvezi s sklepi, ki jih je sprejel upravni odbor podjetja na svoji IX. redni seji, podvzetimi na osnovi analize poslovanja gradbenega vodstva Ljubljana v preteklem letu, se sklene, da se čimprej skliče izredna seja delavskega sveta gr. vodstva, na katero

se povabi predsednika UO podjetja in člane kolegija centrale podjetja z namenom, da se na tako razširjeni seji delavskega sveta gr. vodstva ponovno obravnavajo omenjeni sklepi UO podjetja in skupno predvidi potrebne ukrepe, ki jih bo treba storiti z ozirom na izredno kritično stanje na gradbenem tržišču v Ljubljani.

4. Delavskemu svetu podjetja je posredovati podatke o odvečni delovni sili na gradb. vodstvu Ljubljana.

5. Ponesrečenemu delavcu tov. Dragu Kresiču se odobri izplačilo denarne pomoči v višini 1.000.000 din neto iz osebnih dohodkov po predhodni sklenitvi ustreznega dogovora med imenovanim in podjetjem.

6. Upravi gr. vodstva se naroča, da uvede kontrolo nad bolniškimi dopusti. Ker je Zavod za soc. zavarovanje odklonil pomoč v kontrolorjih, je treba v ta namen predvideti kontrolorja iz vrst uslužbencev gr. vodstva.

7. Prošnji sindikalne podružnice za dodelitev dotacije v višini 2.000.000 din se z ozirom na težko finančno situacijo le delno ugodi in se zaenkrat odobri akontacija v višini 500.000 din.

8. Upravi gradbenega vodstva se naroča, da uskladi izplačilo terenskih dodatkov v komunalni službi s tolmačenjem finančnega revizorja. V tej zvezi je predlagati centrali podjetja, da posreduje vsem poslovnim enotam enotno tolmačenje glede izplačila terenskih dodatkov.

9. Z ozirom na kritično situacijo glede obsega nadaljnjih del na gr. vodstvu Ljubljana se do nadaljnjega ne razpiše delovno mesto sekretarja.

10. S ponedeljkom 22. t. m. se uvede na gradbenem vodstvu delovni čas od 6. do 14. ure.

Predsednik DS
gradb. vodstva Ljubljana:
Franc Pehan

SKLEPI

VII. redne seje delavskega sveta obrata gradbenih polizdelkov z dne 1. III. 1965.

1. Ker se vedno pogosteje dogaja, da delavci predčasno zapuščajo delovno mesto,

se zadoži osebno delovodje, da vsak dan kontrolirajo prisotnost delavcev na delovnem mestu ob pričetku in po končanem delu.

2. V komisijo za izračun akordnega presežka režijskim delavcem se izvoli:

Vlado Osolnik,
ing. Janez Pogačnik,
Žože Sever.

3. Za volitve se postavi dve komisiji, in sicer:

Komisija za sestavo volilnega imenika:

1. Martin Pižent — namestnik Alojz Praček;

2. Malči Praček — namestnica Marta Grubačevič;

3. Vilko Stampahar — namestnik Vencelj Jeram.

Volilna komisija:

1. Jenda Stoviček — namestnik Žože Sever;

2. Božena Jarh — namestnica Marija Trobec;

3. Ivan Glavač — namestnik Žože Rutar.

4. Prošnji balinarskega društva obrata, ki prosi za dovoljenje, da lahko napelje električno napeljavo na balinišče in nasadi topole okrog balinišča, se ugodi.

Predsednik DS OGP:

Vlado Osolnik

UO Maribor

SKLEPI

VIII. redne seje UO poslovne enote »Gradiš« KO Maribor, dne 25. III. 1965 (7. IV. 1965)

Sklad za prosto razpolaganje za leto 1964 se razdeli:

	din
1. za nakup stanovanj : : : . .	6.100.000
2. za posojila individ. grad. : : .	1.900.000
3. skupne potrebe poslov. enote	1.000.000
4. prispevek za Sam. dom 2 »Gradiš« gr. vod. Maribor . . . : . . .	1.000.000
5. posojilo za gradnjo Sam. dom gradb. vod. Celje	5.000.000
6. poravnava negativnega salda	1.500.000

Ukinejo se vse nadure, razen v najnujnejših primerih po predhodnem odobrenju.

Uprava poslovne enote sestavi potrebe za nadure za remont na »Srednji Darvi I« in s tem v zvezi za obrat, ter pošlje centrali podjetja v odobritev.

Izda se okrožnica v zvezi posojil za individualno gradnjo.

Prošnja tov. Alojza Kolarja za povračilo šolnine se pošlje s priporočilom Centru za izobraževanje.

»Hišnemu svetu« v Razlagovi ulici 21 se pošlje pismen odgovor glede kletnega in dvorišnega stanovanja.

Dežurstvo se vrsti od 14.—22. ure.

Tov. Zlatku Kečkešu se odobri skrajšan delovni čas 7 ur, do konca šolskega leta.

Vratarja in skladiščnika se pismeno obvesti glede materiala, ki ga prinašajo člani kolektiva v obrat za privatna dela, katera so predhodno odobrena.

Predsednik UO poslovne enote:

Franc Tomine

Zapisnikar:

Valter Stropnik

SKLEPI

6. redne seje DS PE Ravne na Koroškem z dne 5. 3. 1965

1. Vsi sklepi 5. redne seje DS PE Ravne so izvršeni oziroma so v izvajanju.

2. Potrdi se zaključni račun za leto 1964.

3. DSP se predlaga za izplačilo gibljivega dela OD po končanem obračunu za leto 1964 minimalna kvota 17.000.000.

4. Upravičenci do gibljivega dela OD po zaključnem računu za leto 1964 so vsi zaposleni, ki so bili v staležu zaposlenih najmanj 2/3 četrtega tromesečja 1964.

5. DSP se predlaga plan koriščenja razpoložljivih sredstev PE v letu 1965:

	din
Izplačilo OD po zaključnem računu 1964	17.000.000
Dotacija sind. podružnici PE	1.000.000
Potovanja — ekskurzije	1.500.000
Prosilci posojil za indiv. gradnjo	5.000.000

Anuitete za samski dom I	961.400
Anuitete za samski dom III	620.000
Oprema samskega doma III	4.000.000
Dokončava samskega doma II	3.734.138
Gradnja vrstne hiše (lastna sredstva)	10.000.000
Gradnja samskega doma IV	5.000.000
Nakup stanovanj	10.000.000
Pisalni in rač. šest. stroji	1.500.000
Združevanje sredstev v občinski skupnosti Ravne	2.164.502
Nerazporejena sredstva	800.000
Gradnja menze	23.000.000
Gradnja železokrivske lope	2.500.000
Gradnja tesarske lope	2.500.000
Skupaj	91.280.040

Po sprejetem planu uporabe sredstev se le-te razdelijo po naslednjih kriterijih:

	din
Delitev na OD	17.000.000
Sklad skupne porabe	46.280.040
Poslovni sklad	23.000.000
DS PE Ravne se pridruže pravico do eventualnega rebalansa sprejetega plana uporabe razpoložljivih sredstev, če bo to nakazala potreba med letom.	

6. Potrdi se pravilnik o nagrajevanju po delu z veljavnostjo od 1. 1. 1965 dalje.

Predsednik DS-PE:

Nikola Novak

SKLEPI

I. seje na novo izvoljenega odbora UO obrata gradbenih polizdelkov, Ljubljana, ki je bila 14. VI. 1965 ob 13. uri

1. Aktivnejše delovanje UO v zvezi s tekočo problematiko obrata.

2. Poročanje komisij DS na sejah delavskega sveta.

3. Kontrola letnih dopustov.

4. Tov. Pozveku se pošlje pomoč v znesku 10.000 din.

5. Priprava mandatov za komisije.

Zapisnikar:

Božena Jarh

Predsednik UO:

Ivan Rotman

SKLEPI

I. izredne seje DS PE »Gradis« v Kopru iz dne 30. III, 1965 na gradbišču v luki Koper ob 8. uri

1. DS sklene, da se preostalih 19 milijonov dodeljenih naši PE porazdeli, in sicer:

	din
Samski dom	12.000.000
Posojilo za ind. gradnjo	2.000.000
Kritje obvez iz 1963	3.089.836
Anuitete	207.600
Dotacija sindikalni podružnici	650.000
Nabava računskega stroja . . .	260.000
Sklad skupne porabe	792.564
Skupaj	19.000.000

2. Mladinska organizacija PE naj se za vse potrebe — denarne — obrne na sindikalno podružnico PE.

3. Za overovatelja vseh zapisnikov sta izvoljena soglasno: tov. Jože Canadi in tov. Jože Bagari

4. S 5. IV, 1965 se prične z rednim delovnim časom ob 6. uri in se konča ob 14. uri.

5. Odpisani čoln se proda najboljšemu ponudniku — članu kolektiva.

6. Udeležencem krvodajalskih akcij se plača dan izostanka.

Koper, 31. III, 1965

Predsednik:
Rudi Novak

SKLEPI

VIII. redne seje delavskega sveta Obrata gradbenih polizdelkov, ki se je vršila dne 17. III, 1965

1. Plan za leto 1965 se soglasno sprejme.

2. S 1. III, 1965 se ukine terenski dodatek

vsem upravičenim prejemnikom terenskega dodatka.

3. Stanovanjska komisija pripravi vse potrebno, da se ustanovi stanovanjska zadruga, ki bo na hitrejši način reševala pomanjkanje stanovanj.

4. Ostanek čistega dohodka 53.000.000 din se namenijo: 25.000.000 din za stanovanja, 20.000.000 din za samski dom, 8.000.000 din za osebne dohodke.

5. Za osnovo pri delitvi se vzame osnovno postavko v zadnjem tromesečju lanskega leta, brez bolniških dni in dopustov.

Vsi, ki so bili v letu 1964 zaposleni v obratu več kakor mesec dni, so upravičeni do delitve.

6. Iz sklada skupne porabe se odobri sindikalni podružnici dotacija v znesku 450.000 din:

a) 300.000 din za potrebe sindikalne podružnice,

b) 100.000 din se namenijo za proslavo 10-letnice obstoja OGP,

c) 50.000 din se namenijo balinarskemu klubu.

7. Račun Zdravstvenega doma Ljubljana-Moste v znesku 738.000 din za zdravniške preglede delavcev se poravnava iz sklada skupne porabe.

8. Iz materialnih stroškov se namenijo:

a) 100.000 din za reprezentančne stroške,

b) 500.000 din za reklamne stroške.

9. Dopusti se morajo obračunavati tako, kakor so korišćeni.

10. Tov. Jožetu Gregorčiču, nabavnemu referentu, se dodeli nagrada 50.000 din za vestno vzdrževanje avtomobila.

Predsednik DS OGP:

Vlado Osolnik

Reorganizacija Gradisa

Naše podjetje že dalj časa razpravlja o organizaciji podjetja, organizaciji specializiranih enot, o boljšem poslovanju itd. Zato smo že v lanskem letu imeli vrsto predavanj o sodobni organizaciji gradbenih podjetij ter posvetovanj, kakšna naj bi bila bodoča organizacijska oblika našega podjetja. Za izpolnitev tega smo v lanskem letu navezali stike z zavodom za produktivnost dela SRS v Ljubljani, da bi ta zavod skupaj s strokovnjaki podjetja začel proučevati novo organizacijsko obliko Gradisa. Tako so strokovnjaki zavoda za produktivnost dela ob sodelovanju vrste naših strokovnjakov, ki se ukvarjajo z organizacijo, že po nekaj mesecih dela prišli do določenih konkretnih rezultatov in ugotovitev.

Zato je naše uredništvo zaprosilo sodelavca zavoda za produktivnost ing. Kocmurja, da bi za naš časopis napisal nekaj vrstic o dosedanjih izsledkih in ugotovitvah, do katerih so prišli strokovnjaki pri proučevanju organizacijske sheme podjetja. Seveda pa moramo pri tem poudariti, da študija še ni zaključena, marveč je še v obdelavi. Šele na jesen, ko bo zbranih več podatkov in bodo nekateri problemi še bolj skrbno obdelani, bodo celotno gradivo dobili v pretres organi samoupravljanja in konec koncev tudi celoten kolektiv, ki bo temu študijskemu gradivu lahko še marsikaj dodal in dopolnil. Razpravo ing. Kocmurja bomo objavili v več delih.

»Gradis« pripravlja že dalj časa v sodelovanju z Zavodom SRS za produktivnost dela iz Ljubljane načrt za svojo reorganizacijo. Ta bo proti koncu leta predložen organom samoupravljanja v razpravo in odobritev. Mislimo pa, da je potrebno, da že sedaj seznanimo članstvo kolektiva s temeljnimi mislimi, na katerih bo zasnovan načrt nove organizacije.

I. TEMELJNE MISLI

S prehodom na sistem delavskega samoupravljanja in na dohodkovni sistem so bili ukinjeni glavni temelji birokratsko-administrativnega sistema vodenja gospodarskih organizacij. Akoravno to odpira možnost globokih sprememb v sistemu upravljanja, ta z redkimi izjemami nikjer ni bila dosledno izvedena do kraja, to je tudi v »podaljšku« upravljanja, ki ga predstavlja administrativno-tehnični mehanizem gospodarskih organizacij. Ta mehanizem, ki ga imenujemo pogosto »upravno administrativni« aparat, ni zadržal le svoje oblike, marveč navzlic novi vlogi skuša zadržati tudi vse svoje dosedanje funkcije. Iz tega sledi tako imenovana »dvotirnost« upravljanja in tako imenovanega »vodenja«: na eni strani delavsko samoupravljanje, na drugi obstoječi birokratsko-tehnokratski mehanizem. Ta dva, drug ob drugem, ustvarjata latentno konfliktno situacijo.

Skoraj v vseh naših gospodarskih organizacijah imamo linijsko-hierarhični sistem »upravljanja« ali »vodenja«. Tega smo nasledili še iz predvojnne dobe. V letih gospodarskega planiranja po revoluciji smo ga še izpolnjevali in razširjali. Posledica tega je pretirana rast nekaterih služb v tako imenovanem »upravno-administrativnem« aparatu. To ima za posledico naraščanje števila zaposlenih in seveda opadanje celotne produktivnosti dela podjetij. Pretirano rast birokratsko-tehnokratskih mehanizmov zaznavamo v večini naših podjetij in institucij. To je predvsem posledica odpornosti miselnosti, ki je z njo zvezana, pa tudi mnogoterih drugih vzrokov.

Številčno naraščanje zaposlenih in opadanje globalne produktivnosti dela podjetij pa ni edina nevšečnost linijsko-hierarhičnih sistemov organizacije. Ta že v svojih temeljnih idejah vsebuje elemente avtokratskega (samovoljnega) osebnega odločanja in predpostavlja hierarhično »avtoriteto« kot bistveni element organizacije, »vodenja in upravljanja«. Zato se ne smemo čuditi, če na vseh straneh zaznavamo ne le konflikte med sistemom delavskega samoupravljanja in sistemom hierarhičnega birokratsko-tehnokratskega »vodenja«, marveč še pogostejše prenašanje samoupravljanja po birokraciji, ali nasprotno, vračanje sistema delavskega samoupravljanja v birokratski aparat. To sožitje obeh sistemov se javlja kot pojav in rast tako imenovanih »neformalnih« sku-

pin v gospodarskih organizacijah, ki dejansko »vodijo« podjetje in izigravajo delavsko samoupravljanje. Zaradi tega jih imenujemo »oligogrupe« (vladajoče grupe ali klike). Pojav klikarstva ni redek samo pri nas, marveč tudi povsod drugod v vseh sistemih. V splošnem je odraz ali produkt slabe neuskladene organizacije, ki dopušča, da skupine ljudi, ki formalno pripadajo povsem različnim funkcijam in službam, delujejo po neformalnem dogovoru ali tihih sporazumu na vseh področjih in v vseh dejavnostih enotno, zastopajoč svoje interese. Te skupine so v malem, to je na ravni podjetja, nekako to, kar so v družbenem merilu meščanske stranke. Pojav »klikarstva« je nevaren nasprotnik napredka, reda, socialne pravičnosti in demokratičnosti upravljanja. Posebno nevaren pa je zaradi tega, ker je neformalen, to je nepriznan in skrit.

Ni nam znano, da bi se pri nas po uvedbi delavskega samoupravljanja v gospodarstvu katerakoli institucija ukvarjala ali vsaj načela vprašanje, katera in kakšna organizacija najbolj ustreza pogojem delavskega samoupravljanja. Tudi še ni bilo načeto vprašanje centralizacije ali decentralizacije, to je kaj moramo decentralizirati in kaj centralizirati. Zavod SRS za produktivnost dela je po predhodnem študiju sedanje organizacije Gradisa in nekaterih drugih naprednih gradbenih podjetij (npr. »Rad« v Beogradu in »Stavbarja« v Mariboru) in po študiju naših ustavnih določil in novih zakonov, ki urejajo gospodarstvo, razvil načrt nove organizacije podjetja »Gradis«. Ta načrt naj izpolni naslednje zahteve:

1. čim boljša in večja prilagoditev organizacije podjetja delavskemu samoupravljanju,
2. čimvečja gospodarska avtonomija ekonomskih ali poslovnih enot ali čim večja decentralizacija samoupravljanja in odločanja,
3. čim večja ekonomska racionalnost organizacije, ki se mora izraziti v prosti produktivnosti dela in učinkovitosti poslovanja,
4. čim popolnejša izločitev birokratskih in tehnokratskih metod »upravljanja« in »vodenja« in njihova nadomestitev z objektivnimi metodami odločanja in ekonomskimi odnosi. To lahko izrazimo kot proces »objektivizacije« odločanja in resnično demokratizacijo upravljanja.
5. uvedba sodobnih metod in tehničnih pripomočkov v mehanizem obveščanja, upravljanja in pomožnih služb,
6. čim popolnejša ločitev tehnoloških faz gradenj in proizvodnje od netehnoloških, to je uvedba delovne priprave,
7. čim večja gospodarska in tehnična prilagodljivost podjetja zahtevam in spremembam tržišča,
8. postopni prehod na industrijsko organizacijo in metode gradenj,
9. čim popolnejša integracija (tj. združitev) ciljev po ali »skozi« organizacijo,

10. dosledna in popolna uvedba »dohodkovnega« sistema, to je delitve dohodka in osebnih dohodkov »po delu« ali ekonomskih učinkih.

II. IDEJNI OSNUTEK BODOČE ORGANIZACIJE »GRADISA«

a) Splošna načela organizacije

Pričujoči osnutek je zgrajen na naslednjih osnovnih načelih:

1. Načelo gospodarskega računa zahteva, da naj bo poslovanje organizacijskih delovnih enot čim dosledneje zasnovano na gospodarskem računu, osebni dohodek delavcev pa sorazmerno vloženemu delu in njegovim ekonomskim učinkom.

2. Načelo planiranja zahteva, naj se vse aktivnosti podjetja izvajajo po enotnem načrtu.

3. Načelo samoupravljanja zahteva, naj se dosledno izvedejo principi delavskega samoupravljanja v smislu ustavnih določil in naj bo tudi sama organizacija podjetja in njegovih manjših enot povsem prilagojena tej zahtevi. Zlasti je paziti, da se vnaprej onemogočijo konfliktni situacije kot rezultat tendenc po osebnem oz. kolektivnem in objektivnem odločanju.

4. Načelo ekonomičnosti in produktivnosti zahteva, naj se izbirajo tiste organizacijske in poslovne oblike, ki so najcenejše in ki po najkrajši poti peljejo do čim večjih uspehov.

5. Načelo specializacije in racionalne delitve dela zahteva združitev sorodnih ali enakih poslov v ločenih specializiranih delovnih enotah.

Iz spredaj navedenih principov sledi naslednje vodilo pri načrtovanju organizacije podjetja »Gradis«:

— Z organizacijo naj se realizira princip **centralnega planiranja in decentraliziranega upravljanja delovnih mest.**

— Delovne enote podjetja »vezujejo« predvsem organizacijski, ekonomski in tehnični odnosi. Ekonomski odnosi se urejajo z vzajemnim obračunavanjem storitev in uslug na osnovi skupnega gospodarskega plana podjetja po **planskih cenah.** Med poslovnimi enotami vladajo torej **obračunski in ne tržni odnosi.** Njihovo sodelovanje ima obliko **organizirane planske kooperacije.**

— Organizacijske delovne enote naj se formirajo po naslednjih kriterijih:

- a) specializacije dela,
- b) decentraliziranega samoupravljanja,
- c) možnosti merjenja vloženega dela in njegovih ekonomskih učinkov.

Decentraliziranim avtonomnim delovnim enotam naj se z organizacijo zagotovi tudi ustrezna materialna baza. Te naj razpolagajo samostojno s sredstvi skupne porabe, ki jih sami ustvarjajo, kakor tudi z delom čistega dohodka, ki je rezultat poslovanja podjetja kot celote in ki po delitvi pripade posameznim organizacijskim delovnim enotam.

Samostojne delovne enote so združene v skupnem podjetju zaradi produktivnejšega in racionalnejšega angažiranja delovnih sredstev in delovne sile, zlasti visoko kvalificiranih strokovnjakov, zaradi vzajemne tehnične in ekonomske pomoči kakor tudi zaradi drugih tehničnih komercialnih in organizacijskih prednosti.

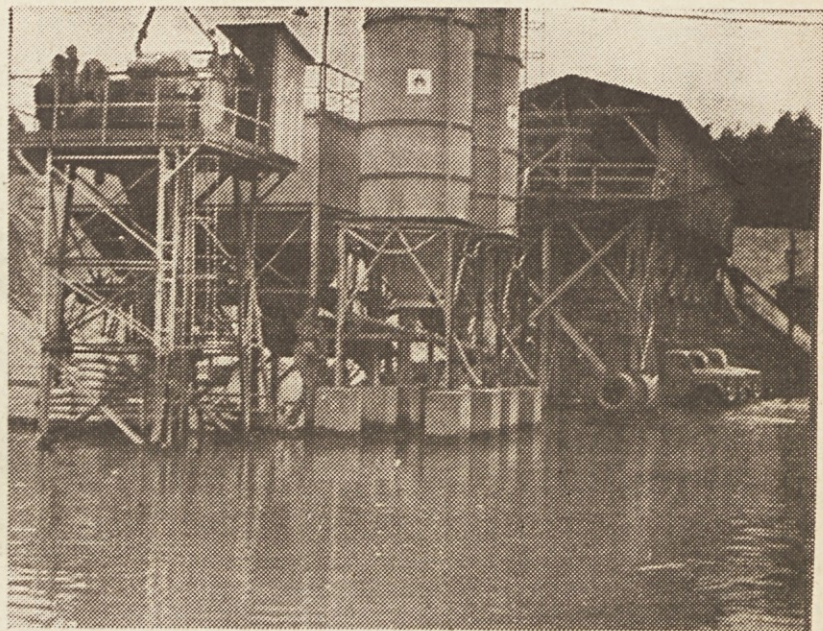
b) Osnovna oblika organizacije podjetja

1. Podjetje Gradis je skupnost avtonomnih delovnih enot, ki se imenujejo poslovne enote in jih avtonomno upravljajo njihovi upravni organi. Te so prek centralnega delavskega sveta podjetja in prek določenih skupnih služb, organiziranih v centrali podjetja, povezane v organizacijsko, ekonomsko in tehnično enotno podjetje.

2. Poslovne enote se formirajo po principu specializacije dela in imajo vse tiste službe, ki so **neobhodno potrebne** za njihovo delo in poslovanje. Vse ostale službe, ki so lahko brez škode oddaljene od poslovnih enot, to je gradbenih vodstev, obratov, gradbišč itd. in za katere poleg tega razlogi ekonomičnosti, koncentracije strokovnjakov in poslovne učinkovitosti narekujejo potrebo po centralni organizaciji, so organizirane v centrali podjetja.

3. Poslovne enote popolnoma samostojno razpolagajo z dohodkom, ki je vskalkuliran kot njihov delež v planskih cenah, oz. predračunskih vsotah kakor tudi s tistim delom čistega dohodka, ki je rezultat znižanja lastne planske cene.

Tisti del čistega dohodka pa, ki je rezultat razlike med tržno in lastno ceno, se po delitvi na sklade podjetja in kritju drugih potreb, ki se financirajo iz čistega dohodka, raz-

deli med poslovne enote sorazmerno z njihovim delom in poslovnim uspehom.

4. Centrala podjetja, ki predstavlja agencijo skupnih služb poslovnih enot, ima poveljavno funkcijo organiziranja in koordinacije poslovanja podjetja kot celote.

Skupne službe, organizirane v centrali, imajo karakter **servisov.** Njihovo poslovanje je zasnovano na gospodarskem računu in njihov dohodek se ustvarja sorazmerno z vloženim delom.

Skupne službe, organizirane v centrali podjetja, so naslednje:

1. direkcija,
2. gospodarsko planiranje in analiza (služba ekonomike),
3. razvojna služba,
4. konjunktura služba,
5. tehnološka priprava dela,
6. ekonomska priprava dela (predkalkulacije),
7. centralno programiranje dela (programski center),
8. materialna uprava,
9. komercialne službe (nabava in prodaja),
10. centralno knjigovodstvo in obračun,
11. kadrovska služba,
12. tehnično vodstvo in tehnična kontrola,
13. vzdrževanje težke in srednje mehanizacije dela in voznega parka,
14. centralna evidenca in statistika,
15. centralna administracija.

Po potrebi in predurku samostojnih organov podjetja se v podjetju lahko organizirajo kot centralna služba tudi druge dejavnosti npr. organizacijska služba.

5. Vrhovno vodstvo podjetja predstavlja **centralni delavski svet**, ki je sestavljen iz delegiranih članov delavskih svetov poslovnih enot in centrale. Z organizacijo podjetja naj se tako v njeni osnovi kot v nadobnostih onemogoči dvotirnost vodenja in upravljanja. O celotnem poslovanju podjetja odločajo edino njegovi samoupravni organi, ki svo-

je pravice ali posebne naloge lahko delegirajo posameznim strokovnim službam. Strokovne službe pripravljajo materiale, na osnovi katerih samoupravni organi po posvetovanju s strokovnjaki podjetja izbirajo najboljše odločitve.

Direkcija podjetja z vsemi svojimi službami je izvršni organ delavskega sveta in upravnega odbora.

6. Podjetje Gradis ima naslednje kategorije (vrste) poslovnih enot:

- a) poslovne enote centrale,
- b) poslovne enote industrijskih obratov,
- c) gradbena vodstva,
- č) specializirane delovne enote,
- d) vzdrževalni servisi,
- e) storitveni (obrtiški) servisi.

POSLOVNE ENOTE CENTRALE

Poslovne enote centrale se formirajo po kriteriju sorodnih poslov in možnosti merjenja vloženega dela in njegovih gospodarskih učinkov. Tako se npr. lahko celotna nabavna služba centrale formira kot samostojna poslovna enota, prav tako prodajna služba, knjigovodstvo, priprava del itd.

Formiranje poslovnih enot centrale je stvar nadrobnega proučevanja tega vprašanja, zlasti z ozirom na vprašanje formiranja in delitve dohodka. **Formiranje dohodka poslovnih enot centrale se postavi v najtesnejšo odvisnost od vloženega dela in njegovega učinka.** Tako se npr. dohodek nabavne službe formira v obliki provizije za nabavljeni material, na katerega pa negativno delujejo zaloge materiala preko normativov. Dohodek tehnološke priprave dela se formira kot del vrednosti (predračunskih vsot) tehnološko obdelanih projektov. Dohodek računovodstva kot del preknjižene prometa itd. Vsi dohodki se financirajo — razumljivo — iz ostvarjenega čistega dohodka podjetja.

Poslovne enote centrale se ustanovijo s statutom podjetja in z upravnimi akti organov upravljanja. (Se nadaljuje)

NOVE IN KONKRETNE NALOGE

(Nadaljevanje)

kadrovske-socialne službe ing. Dragovan Sever ter sekretar podjetja Rajko Zupančič. Profesor Stane Možina pa je predaval o metodah dela kadrovske-socialne službe.

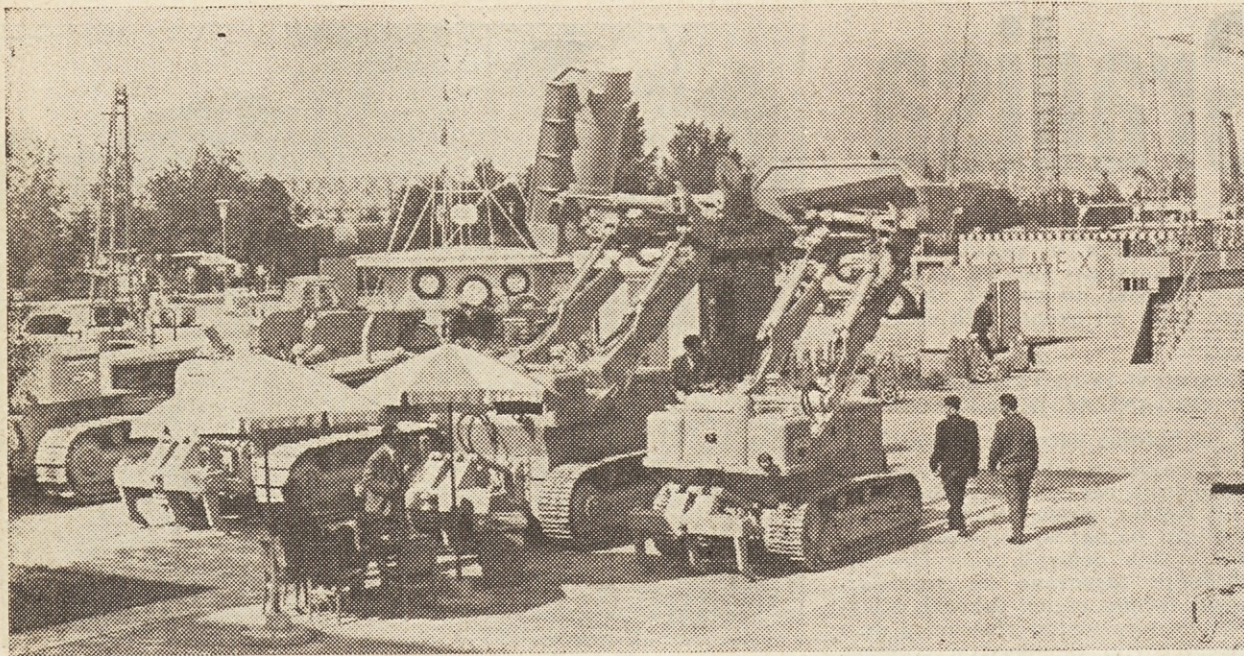
Na seminarju so sprejeli več konkretnih sklepov, kot so: boljša koordinacija dela med kadrovske službe centrale in kadrovskimi službami poslovnih enot. Kadrovska služba centrale naj prične z izdajo kadrovskih informacij, s katerimi bodo vodje kadrovskih oddelkov poslovnih enot sproti obveščeni o vseh problemih in nalogah kadrovske službe.

Sprejet je bil tudi sklep o obveznem vodenju ocene in analize opravljenega dela — delovnega časa,

ter vrsta sklepov o medsebojnem sodelovanju. Obravnavali so tudi osnutek novega pravilnika o delu kadrovske službe podjetja, ga dopolnili in dali v ponovno razpravo kadrovikom poslovnih enot. Ko bo zbran ves material, bo kadrovska služba podjetja sestavila dokončen osnutek novega pravilnika o delu in poslovanju kadrovske službe ter ga poslala organom samoupravljanja v potrditev.

Kadrovska služba podjetja si tako počasi in gotovo utira pot k izboljšanju dela in poslovanja kadrovske službe ter s tem dviguje strokovnost zaposlenih kadrovnikov.

L. C.

Gradbena mehanizacija na bregu Save

Številne države so razstavljale gradbene stroje na letošnjem beograjskem sejmu tehnike

Na letošnjem 9. mednarodnem sejmu tehnike, ki je bil v Beogradu od 24. maja do 2. junija, sta razstavljali skupno 1202 podjetji (518 domačih in 684 inozemskih razstavljavcev) iz 27 držav. Medtem ko so bili v zaprtih prostorih razstavljeni najraznovrstnejši stroji in naprave, so bili na odprtih prostorih ob bregovih Save razstavljeni veliki in majhni gradbeni stroji, predvsem inozemske proizvodnje.

Italijane je zastopala milanska firma »Allis-Chalmers« (italijansko podjetje »z ameriškim kapitalom«, ki je na sejem pripeljala dva velika nakladača, in sicer tipov 155 G in 250 G. Nakladači te proizvodnje imajo motorne naprave in lahko

torov raztovarjajo naprej in v stran. Manjši nakladač je opremljen z žlico prostornine 1,3 m³ in ima motor z močjo 105 KM, večji pa ima žlico 1,9 m³, moč motorja pa je 175 KM.

Zaradi slabega vremena so se letos naši počitniški domovi le počasi polnili. Upamo, da bodo imeli naši gostje v juliju in avgustu mnogo več sreče in lepšega vremena

Kako bomo letovali

Glede na podatke o letovanju članov našega kolektiva iz preteklih let je za otvoritev počitniških domov Poreč in Ankaran določen datum 15. 6. 1965. Sklep o tem je bil sprejet na zadnjem zasedanju DS podjetja in utemeljen s tem, da so bile npr. v lanskí sezoni v posameznih izmenah pred tem datumom kapacitete počitniških domov zasedene le od 14 % do 38 %. To se nanaša predvsem na mesec junij in september. Tudi v letošnjem letu je iz poslanih prijav razvidno, da žele člani kolektiva letoovati predvsem v mesecih juliju in avgustu. Od več kot 500 prijav, ki so bile poslane do predpisanega roka, to je do 15. 5. 1965 kadrovske službi centrale podjetja, je 370 prijav za meseca julij in avgust.

Tako planiranje dopustov in uporaba naših počitniških domov ne pomeni samo velike finančne izgube, ker režijski stroški pri manjšem številu gostov niso nič manjši, temveč predstavlja tudi problem pri razporeditvi gostov za letovanje. Zakaj se ne bi naši ljudje odločili za letovanje v mesecih maj, junij in september, saj obstajajo za to vsi pogoji. Tako pa pride vsako leto do tega, da se odloči samo za prvo izmeno v avgustu večina članov našega kolektiva (lani preko 200 prijav, letos za Poreč 50 in za Ankaran 55 prijav) in se pri kapaciteti 80 ležišč v domu ne more vsem ugoditi.

Članom kolektiva se prizna regres tudi za letovanje v počitniških domovih izven podjetja. Pravico do regresa lahko uveljavlja vsak član kolektiva, vendar mora na prijavnici navesti točen naslov doma, v katerem bo letoval, in število dni letovanja, ker le v tem primeru dobi pismeno potrdilo o višini pripadajočega regresa.

Jeršar

Nakladači te vrste so zlasti primerne za nizke gradnje, pri gradnji tunelov, kanalov in poti, za nakladanje peska, zemlje in drugih vrst materiala pri površinskem kopu. Firma »Chalmers« je razstavila tudi velik buldozer, ki ga poganja motor z 225 KM.

Največji asortiment so na beograjskem sejmu razstavili Čehi. Posebno pozornost strokovnjakov je vzbujal enosni traktorski vlačilec T-180. Ta stroj je dobil na mednarodnem sejmu strojev v Brnu leta 1964 zlato kolajno, isto odlikovanje pa tudi na 800. mednarodnem sejmu v Leipzigu leta 1965. T-180 je v kombinaciji z demperjem, skreperjem, terenskimi vozili in drugimi priključki zares univerzalen stroj, zlasti je primeren za gradnje velikega obsega. Pogonska enota je dieselski motor »Tatra 928«. To je osemvaljni motor na zračno hlajenje, ki razvije pri 1950 obratih v minuti 160 KM. Demper, ki so ga Čehi tudi razstavili kot priključek, ima nosilnost 20 ton, vsebina žlice znaša 10—12 m³ izkopenega materiala. Po izjavah zastopnikov firme, ki proizvaja te težke gradbene stroje, je traktorski vlačilec T-180 zelo primeren za delo na najtežjih terenih, vrh tega pa je upravljanje s tem strojem dokaj enostavno. Precejšnjo pozornost je ta stroj vzbujal tudi na lanskem sejmu gradbenih strojev, ki je bil septembra v Moskvi.

Čehi so med drugim na sejmu razstavili tudi tip cestnega vibracijskega valjarja (tip VVS 2 Ep). Razen estetske oblike je treba pri tem poudariti prednost razmeroma majhne teže (4300 kg), kar seveda omogoča dokaj enostaven in hiter transport omenjenega valjarja. Delovni učinek tega vibrovaljarja je enak učinku 12 do 20 ton težkih statičnih valjarjev. Velika prednost tega stroja je tudi v tem, da so vibracije, ki jih občuti šofer, tako neznatne, da jih praktično sploh ni mogoče meriti in jih zato tudi šofer oziroma strojnik skorajda ne občuti. Zato na tem stroju tudi ni nikakršnih organskih poškodb strojnikov.

Precej pozornosti je med češkimi eksponati vzbudil tudi avtobager tipa D 031 A. To je zelo učinkovit avtobager, ki lahko v eni uri naloži do 84 kubikov materiala. Vsebina žlice znaša 0,4 m³. Za šasijo služi znani tovornjak »Tatra 138«. Bager deluje s pomočjo pnevmatskih naprav, lahko pa na bager priključimo razna druga orodja, kot viličarski nakladač, šaržerski bager-transporter, žlice za nakladanje in druge priključke.

Seveda z naštetimi stroji ni niti približno izčrpan seznam vsega, kar so na letošnjem beograjskem sejmu tehnike razstavili Madžari, Poljaki, Nemci, Čehi, Italijani, Francozi in drugi proizvajalci gradbene mehanizacije. Omeniti bi morda veljalo še zahodnonemško firmo »Salzgitter«, ki je razstavljala vrstalne naprave za globinsko vrtanje (do 500 m globine). Razen tega je na sejmu obiskovalec lahko občudoval še najrazličnejše stroje, kot so premični kompresorji in premična dvigala, žerjavi, viličarji, multiplikatorji, valjarji, nakladači, skreperji in druga gradbena mehanizacija domače ter inozemske proizvodnje.

P. I.

Dopisujte
v naše glasilo

Naši onstran meja

Njihova realizacija bo znašala letos okrog pol milijarde dinarjev

Ze dalj časa nismo priobčili poročila o tem, kako se razvijajo naša dela in kako žive naši ljudje v Nemčiji. Naši tovariši v Nemčiji so bili namreč tako zaposleni, da niso utegnili napisati članka. Sedaj pa imamo nekaj podatkov, ki bodo zanimali bralce.

Lansko leto smo imeli v Nemčiji približno 70 ljudi, danes jih imamo več kot 170. Vendar ta razvoj ni bil brez težav. Kakor pri nas tako se tudi v Nemčiji razvijajo gradbena dela šele sredi leta. Najpogostejše je vzrok zakasnitvi pomanjkanje načrtov. Ko se potem prične graditi, se pa zopet izkaže, da so načrti nepopolni, da jih je treba dopolnjevati in spreminjati. V tem torej v Nemčiji ni nič boljše kot pri nas. Zaradi tega dosedanja zaposlitev naših delavcev ni vedno ustrezala našim željam.

Sedaj delajo Gradisovci na naslednjih gradbiščih:

- dokončujejo dela na upravni zgradbi v Freiburgu,
- nadaljujejo tesarska dela na univerzitetni kliniki v Frankfurtu,
- delajo tesarska in zidarska dela na podzemskih garažah v Frankfurtu,
- delajo na industrijskem objektu v Weilburgu,
- dokončujejo gradnjo manjše vile v Fischbachu,
- pričenjajo gradnjo poslovne zgradbe v Offenbachu.

Te dni bodo pričeli še z gradnjo temeljev za montažne zgradbe v Bad Soden. Kaže da bodo pričeli še z deli v okolici Stuttgarta.

Realizacija letos izvedenih del bo ob polletju presegla 200 milijonov dinarjev, na koncu leta pa kakih 500 milijonov dinarjev. Če upoštevamo, da v tem ni vsebovan material, vidimo, da je realizacija naših »Nemcev« kar velika. S tem smo prišli kar do glavnega problema naših del v Nemčiji: ker ne prodajamo tudi vgrajenega materiala, ne moremo imeti pri tem dobička. Torej je naš uspeh v celoti odvisen od spretnosti in pridnosti naših delavcev in od organizacijskih sposobnosti naših polirjev in tehnikov. Če torej v Nemčijo ne bomo poslali naših res dobrih delavcev, bomo hitro zašli v težave, ki bodo vplivale na uspeh in sloves vsega podjetja. Kratkovidna je torej politika tistih, ki odpravljajo na delo v Nemčijo slabše kadre.

Seveda je izbira kadrov dosti težavna. Razumljivo je npr., da morajo vsaj polirji dobro obvladati nemščino, ker so na svojih gradbiščih skoraj samostojni in morajo vsakodnevno določati program dela z nemškim polirjem in sploh držati vse potrebne stike z Nemci. Takih polirjev Gradis nima veliko in bo nujno, da organiziramo tečaj nemščine za tiste, ki bi drugo leto želeli iti v Nemčijo.

Če je realizacija visoka in uspeh zadovoljiv, je razumljivo, da je tudi zaslužek naših »Nemcev« primerno visok. In res vidimo, da se delavci kar pohvalijo z zaslužkom, ki je precej višji od služka doma. Tudi če upoštevamo, da so stroški za hrano (stanovanje je brezplačno) v Nemčiji razmeroma visoki, vseeno delavcu ostane lep prihranek. Seveda je treba za ta prihranek dobro delati. Pod tem ne razumemo prekomernega naprežanja, temveč dobro organizirano, tekoče in strokovno pravilno delo v vsem delovnem času.

Zaradi zastoja pri nekaterih delih doma, se moramo pripraviti na to, da bi naše delovanje v Nemčiji na jesen ali v drugem letu še razširili. Zato so v teku razgovori, da bi dobili dela za kakih 300 delavcev ali morda še več. Vzporedno s tem bi morali povečati tudi število polirjev in tehnikov. Naša želja bi bila, da bi dobili kako večje gradbišče, kjer bi lahko zaposlili večino naših ljudi na enem mestu. Ta želja se nam do sedaj še ni izpolnila ter se večja dela po navadi pojavijo v jeseni, ko smo že prevzeli druga manjša dela.

Perspektive za nadaljnja dela so dobre, čeprav se tudi v Nemčiji pojavlja v neki meri zmanjšanje investicij. Pri pravilni kadrovske politiki bi lahko dela v Nemčiji nagnila jeziček na tehnični Gradisovih dosežkov še malo bolj proti pozitivni strani. Če bi bil pa zastoj pri gradbenih delih doma znatnejši in trajnejši, bi pa lahko dela v Nemčiji mnogo pripomogla k stabilizaciji podjetja.

Ce je vreme lepo, nam delo gre kar od rok, so dejali delavci na dvorišču obrača gradbenih polizdelkov

Krula smrt prehitro izbira žrtve iz našega kolektiva

V PONEDELJEK SE JE NA NAŠEM GRADBIŠČU V NEMCIJI

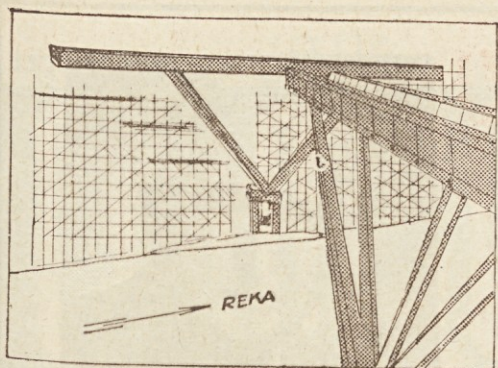
SMRTO PONESREČIL NAŠ DOBER SODELAVEC

IVAN ŠUSTER

gradbeni delovodja

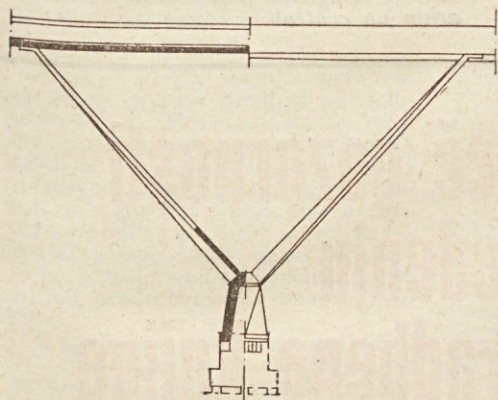
POKOJNIK ZAPUŠČA ŽENO IN DVA NEPRESKRBLJENA OTROKA

PROSIMO TIHEGA SOŽALJA

Nenavaden način gradnje mostu za pešce

Zaradi razširitve univerze v Durhamu je bila potrebna povezava čez dolino reke med novo skupino zgradb in staro zgradbo ter mestom. Univerza je imela na razpolago le omejeno vsoto denarja, tako da je v začetku kazalo, da bo potrebno reko premostiti pri dnu doline, da bi se na ta način zmanjšala razpetina na mostu. Po pobočju pa bi bilo potrebno narediti dohodne poti oz. stopnice. Vendar so konstruktorji našli najugodnejšo rešitev tako, da je bilo mogoče zgraditi most v višini terena. Odločili so se za 105 m dolgo in 16,8 m visoko nosilno konstrukcijo iz železobetona. Osnovna zamisel gradnje je bila: na obeh bregovih zgraditi vzporedno z reko po eno polovico mostu in po zabetoniranju obe polovici zasukati za

90 stopinj v pravo lego čez reko (sl. 1). V ta namen so postavili cevne odre na obeh bregovih reke, ker je moral teči promet po reki neovirano, ker je plovna. Obe ležišči sta bili zgrajeni na bregu reke. Zgornji del temelja ima obliko dvojnega stožca, spodnji del je cilindričen in temeljen na pilotih (slika 2).

Zunanji stožec je vrtljiv okoli notranjega in omogoča vrtenje obeh polovic mestu v zaželeno smer. Za vrtenje je bilo uporabljeno začasno ležišče na vrhu stožca. S pomočjo dvigal v podnožju so lahko lepo naravnali obe polovici mostu in drugi del previsnega nosilca spojili z obrežnim opornikom. Potem ko so most obrnili v zaželeno smer, so ležišče zalili. V središču mostu, kjer se stikata obe polovici mostu, je posebna dilatacija, ki omogoča horizontalne pomike konstrukcije zaradi sprememb temperature in obenem prenaša vertikalne sile z ene polovice mostu na drugo (slika 3).

NOV NAČIN TEMELJENJA — BSI SISTEM

V Kruppovih gradbenih obratih so razvili nov način — BSI (Bohrloch, Stahlstütze, Injektion) sistem — temeljenja, ki ga je mogoče uporabljati za vse vrste zgradb pri obi-

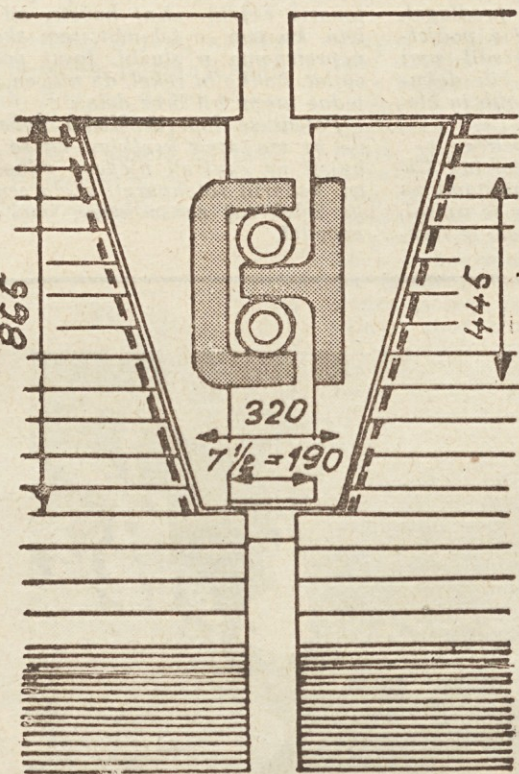
čajni nosilnosti terena. V nasprotju z dosedaj splošno uporabljanim plitvim temeljenjem so prednosti novega sistema naslednje:

1. z mehanizacijo gradnje je skrajšan čas gradnje, zmanjšana poraba materiala in s tem je dosežena pocenitev dela;
2. enakomerna porazdelitev obtežbe v nehomogenem terenu. Tak teren najdemo pogosto v industrijskih in rudarskih bazenih;
3. po tem načinu je mogoče brez prahu in brez posebnega ropota ter z minimalnim motenjem proizvodnega postopka v obstoječih tovarnah zgraditi nove temelje za stroje ali ojačati stare in podobno.

Delo teče takole: z ozirom na vrsto terena se izvrtajo luknje premera 6–30 cm in 1–5 m globoko — običajno je premer vrtin 15 cm in globina 3 m.

Po končanem vrtanju se vložijo v vrtnice jekleni profil in nato sledi injiciranje s cementno suspenzijo, vodenim steklom ali umetno smolo, kar je odvisno od vrste terena. Te injekcije ne samo, da zapolnijo vrtnice, temveč tudi utrdijo okolico vrtnice in zapolnijo eventualne luknje v terenu.

Stroj je sestavljen iz majhne vrtalne naprave, ki jo poganja električni tok in ki lahko prevrta tudi armiranobetonske elemente ter iz mešalne in pumpe naprave, ki je povezana z vrtalcem z 1" debelo lačno cevjo. Po tej cevi se lahko po potrebi črpa zraka ali tekočina za izpiranje ali pa injekcijska masa pod pritiskom do 20 atmosfer. Razda-

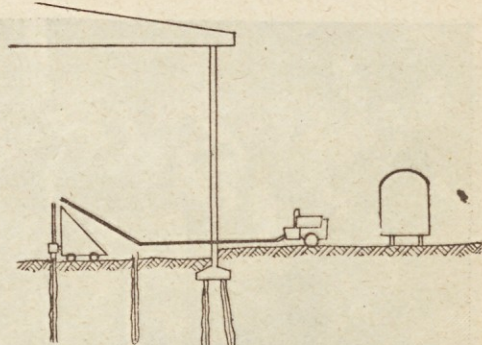
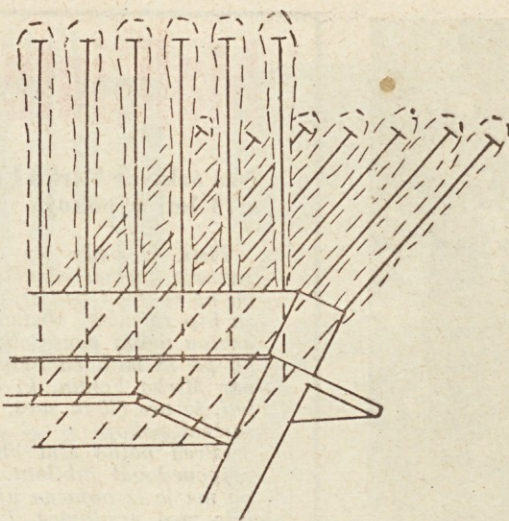

lja med mešalno napravo in vrtalcem je lahko do 250 m. Takšen način gradnje točkovnih temeljev dopušča mnogo možnosti (slika 1).

Lahka gibljivost naprav in velika hitrost tega postopka temeljenja je zelo ekonomična. Gradnja točkovnega temelja nosilnosti 20 ton traja v običajnem terenu 30 minut. Te točkovne temelje je možno uporabiti za okrepitev obstoječih temeljev, zavarovati zgodovinske objekte, ki jim grozi nevarnost posedanja, graditi temelje novih zgradb, stolpov in strojev, (slika 2, 3).

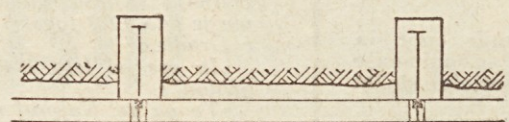
Veliko nosilnost dosežemo z združitvijo več točkovnih temeljev v obliki pahljače. Možno je tudi temeljenje hal in garaž na že obstoječih betoniranih ali asfaltiranih površinah, ker je treba izvrtati le luknje, ostala površina pa ostane nepoškodovana. Ta način omogoča tudi gronjo točkovnih temeljev v talni vodi ali pa pod vodo, ne da bi bilo potrebno uporabljati kesone.

ing. S. E.

Perlitoplastbeton — novi gradbeni material

V SZ so iznašli nov gradbeni material, ki ga imenujejo perlitoplastbeton. Te plošče so izdelane iz luknjičave plastične mase, ki je dostikrat lažja od vode. V sredino take plastične plošče, ki je votla, se vbrizga poseben plin, imenovan porofor. Ta plin ima to lastnost, da otdri plastične plošče, med katerimi se nahaja. Na površino tako pripravljenih plošč nanesejo nato vulkansko steklo in dobijo tako izredno lahek material, ki pa je tudi prav tako odporen kot betonski zid. Tovrstne plošče so začeli uporabljati za predelne stene pri montažnih gradnjah.

Ob zaključku redakcije smo zvedeli, da je po dolgotrajni in mučni bolezni preminul dolgoletni član našega kolektiva Boško Pivčević, komercialni šef iz Kranja.

Slava njegovemu spominu!

Gigantski stroj za zemeljska dela

Pri gradnji Milfortske pregrade v bližini Junction- cityja v Kanseasu (ZDA) so zgradili doslej največji potisni stroj za skreperje. Stroj bo potiskal 12 skreperjev, ki so jih do sedaj potiskali trije potisni stroji. Stroj je podoben lokomotivi na gumijastih kolesih, visok je 5 m, širok 5,20 m dolg 14,5 m in teži 170 ton. Stroj je opremljen z diesel motorjem ki ima 1650 KM in 16 cilindrov ter žene 140 kW generator, ki ima 720 obratov na minuto. Vsako kolo ima svoj pogon in dobi lahko moč 400–1000 KM. Gumijasta kolesa imajo premer 3 m, težka so 1,45 tone vsako in so največja, kar jih je bilo do sedaj izdelanih.

Za gradnjo pregrade oz. za izkop uporabljajo 12 Euclid-SS- 40 skreperjev, ki ima vsak posodo 37 m³ kapacitete. Naloga konstruktorja novega vozila je bila, da je treba vseh 12 skreperjev napolniti v čim krajšem času. Prej so potrebovali za napolnitev vseh skreperjev 30 sekund, novi stroj jih pa

napolni v 15 sekaundah. Podroben študij delovne operacije je pokazal, da bi bilo mogoče skreperje napolniti še hitreje.

Strojnikova kabina ima klimatske naprave in se nahaja med sprednjima kolesoma stroja. Stroj doseže maksimalno hitrost 25 km na uro in ima veliko manevrsko sposobnost, ker ima neodvisen pogon posameznih koles. Pogonski motorji se nahajajo na oseh. Tank za pogonsko gorivo drži 4400 litrov; pri delu porabi ca. 250 l goriva na uro. Za hidravlične komande je pa potrebno 2500 l olja.

Poleg vodje stroja je potreben še en strojnik za nadziranje agregatov. Med seboj in s strojniki skreperjev sta oba strojnika v radijski zvezi. Stroj dela v treh izmenah in je zato opremljen s številnimi žarometi in pozicijskimi lučmi. Pri pomikanju nazaj se avtomatično vključi opozorilna sirena. Celoten obseg del, za katere je traktor namenjen kot edini potisni stroj, znaša 21 milijonov m³.

SPREJEMNI POGOJI KANDIDATOV ZA VTMS

Glede pogojev za sprejem na VTMS je bilo doslej največ pripomb, pa tudi glede učnega načrta mnenja niso bila čisto enotna. Gradbena operativa je zahtevala, naj tudi ona sodeluje pri določitvi tega, kakšen bi moral biti strojni inženir gradbene mehanizacije in kaj bi moral vedeti. Temeljno načelo pri določitvi pogojev za sprejem na VTMS je bilo, naj je ta šola pravzaprav izpopolnjevanje tistih kandidatov, ki so že praktično delali bodi pri eksploataciji gradbene mehanizacije bodi pri vzdrževanjih ali remontnih delih. Možnosti direktnega vpisa na VTMS brez kakšnih koli izpitov imajo samo strojni in gradbeni tehniki, ki so delali v gradbenih

Vedno težje razmere na tržišču terjajo, da gradbeno proizvodnjo pocenimo. Delati poceni pa se pravi delo med drugim tudi mehanizirati. Delo pocenimo z gradbeno mehanizacijo, z njo skrajšamo delovni čas in delo kvalitetnejše opravimo. Dosedanja praksa je pokazala, da imamo vse premalo strokovnih kadrov, ki bi dobro poznali, kako se upravlja z mehanizacijo, da bi bili stroji čim bolj vzdrževani, da bi le-ti čim bolj obratovali in da bi z njimi dosegli čim boljši gnotni uspeh.

Vsi tisti, ki karkoli vedo o mehanizaciji, o njeni eksploataciji, o vzdrževanju in remontu, vedo to le na osnovi lastnih izkušenj v praksi, na osnovi samoiniciativnega zanimanja prek strokovne literature itd. Dejstvo pa je, da strojni inženir ali strojni tehnik ali kdor koli ima pač kaj opraviti s stroji, ni dobil vsega potrebnega znanja na fakulteti ali v srednji strokovni šoli. Znanje, ki ga takšni absolventi prinesejo s seboj v podjetje, je za nekatere strokovne predmete zadovoljivo in je osnova za nadaljnje izpopolnjevanje, v tem ko pa manjka znanja iz posebnih strokovnih predmetov, ki bi proučevali gradbeno mehanizacijo.

Zanimivo je na primer, da mora gradbeni tehnik opraviti za strokovni izpit nalogo, ki je neposredno vezana na delo v podjetju. Če pa hoče opraviti strokovni izpit strojni tehnik, ki naj bi se ukvarjal z gradbeno mehanizacijo, bo moral na izpitu preračunati npr. parni kotel ali celo plinsko turbino, torej nekaj, s čimer pri delu sploh ne bo imel opravka.

Gradbena mehanizacija je dandanes že tako obsežen pojem, da terja posebno specializiranega strokovnjaka in nenehno izpopolnjevanje. Glede tega imamo pa še velike vrzeli. Strokovnjaki strojne stroke zaradi zelo velikih zahtev gradbene operative težko sledijo vsem tem zahtevam in niso redki primeri, da zaradi tega odhajajo iz gradbene operative.

ODSEK ZA GRADBENO MEHANIZACIJO PRI VIŠJI TEHNIŠKI SOLI STROJNE STROKE V BEOGRADU

Da bi te vrzeli čimprej in čimbolj omilili, je zvezna gradbena zbornica skupaj z višjo tehniško šolo v Beogradu začela akcijo za ustanovitev odseka za gradbeno mehanizacijo pri VTMS (viša tehniška mašinska škola).

Po vseh republikah so organizirali sestanke s predstavniki gospodarskih zbornic, tehniških srednjih šol (gradbenih in strojnih), s predstavniki gradbenih šolskih centrov ter s predstavniki gradbenih podjetij, da bi dobili čim ustrežnejši učni program in da bi čim boljše določili profil strojnega inženirja za delo v gradbeništvu. Po informacijah direktorja VTMS, ki se je udeležil vseh sestankov po republikah, so pokazala zlasti gradbena podjetja veliko zanimanje za tako šolo. Absolventi VTMS, ki bi imel rang prve stopnje fakultete, bi dobil poklic strojni inženir za gradbeno mehanizacijo. Stopnja strokovne izobrazbe pa bi bila: višja strokovna izobrazba. Študij bi trajal štiri semestre, in sicer od 32 do 36 ur tedensko, od tega polovica pri praktičnih vajah.

STROKOVNI PROFIL STROJNEGA INŽENIRJA

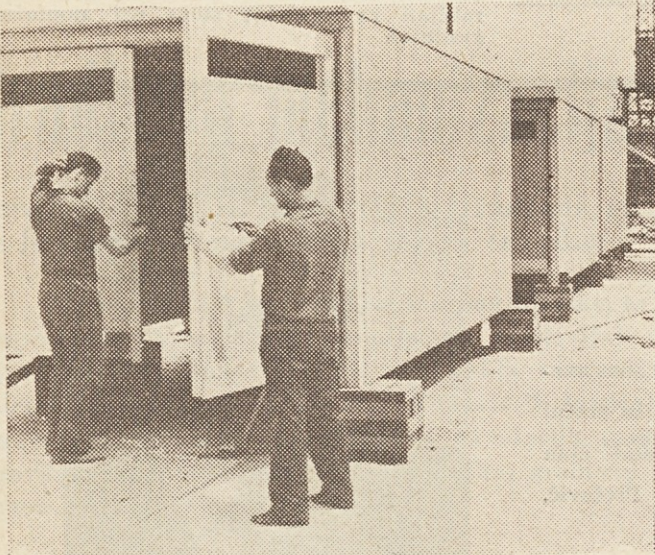
Strojni inženir za gradbeno mehanizacijo sodeluje pri organizaciji eksploatacije, vzdrževanja in remonta gradbenih strojev, gradbene opreme in transportnih sredstev v gradbeništvu pri visokih in nizkih gradnjah ter pri hidrogradnjah. Sodeluje pri pripravljanju vseh vrst mehaniziranih gradbenih del, pri katerih naj bi uporabili gradbene stroje, opremo in transportna sredstva z namenom, da bi znižali proizvodne stroške, povečali produktivnost, skrajšali proizvodni proces in izboljšali proizvodne pogoje.

S tako določenim profilom strojnega inženirja gradbene mehanizacije so določene prav vse naloge, ki bi jih imel tak inženir v gradbenem podjetju.

Strojni inženirji za gradbeno mehanizacijo

Vodje kadrovske-socialnih oddelkov poslovnih enot in služb centrale so na seminarju pokazali veliko zanimanje za nove oblike in metode dela v kadrovske-socialni službi

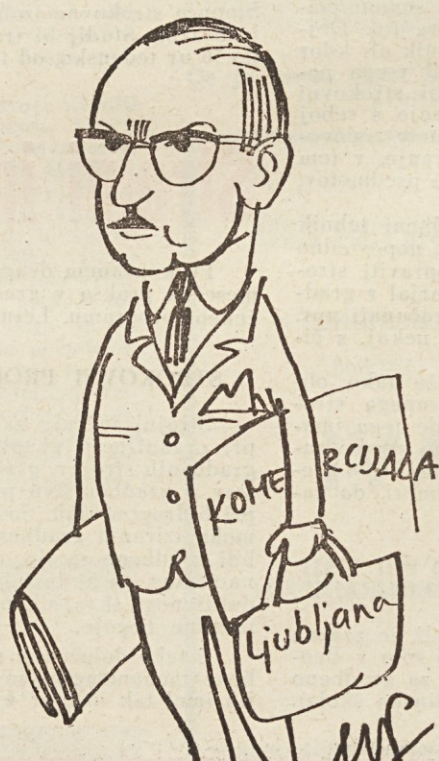
Garaže so še vedno aktualne. Na sliki montiranje vrat na dvorišču obrata gradbenih polizdelkov v Ljubljani

Ostanek nekdanj velikega kolektiva v Rušah na svečani proslavi. V vseh tli upanje, da se bo kolektiv kmalu zopet povečal

Naš glavni inženir Alfred Peteln in šef poslovne enote obrat gradbenih polizdelkov ing. Branko Vase sta malokdaj tako prijetno nasmejana

Mali intervju

Naš arhivar Mirko Feldin odhaja s 75 leti v pokoj

Tisti, ki bodo čez mesec dni ali pozneje karkoli iskali v našem arhivu na centrali podjetja, bodo morali za hip začuden obstati, kot da bi v arhivu nekaj pogrešali; z junijem se bo po 18 letih od nas poslovil arhivar Mirko Feldin, ki bo odšel s 75 leti, še ves čil in svež, v več kot zasluženi pokoj.

»Pred vojno sem bil trgovec.« je pripovedoval jubilar. »vojna vihra pa me je iz vojnega ujetništva spravila med gradbince. Takoj po osvoboditvi sem se v Mariboru, kjer sem dolga leta živel pred vojno, znašel v podjetju »Konstruktor«. Od tam pa me je leta 1948 tovariš Muha spravil v Gradis.«

»In vse od leta 1948 ste delali v arhivu?«

»To pa ne. Najprej sem bil glavni blagajnik. Potem pa sem nekega dne na sestanku — ne spominjam se več, kakšen sestanek je bil — predlagal, naj bi Gradis kot največje podjetje v Sloveniji vendar uredil svoj osrednji arhiv. Takrat so bili dokumenti raztreseni po vseh kotih in kletih, celo v drvarnicah.«

»In vaš predlog so sprejeli?«

»Seveda. Takratni direktor ing. Ciril Mravlja me je takoj postavil za šefa arhiva. Nekoliko sem se upiral, končno pa sem moral to delo le spre-

Tovariš Mirko je nato pripovedoval, koliko truda ga je deljalo, preden je arhiv kolikor toliko zbral in uredil. Polnih 15 mesecev je to delo opravljalo 6 ljudi. Sele pozneje, ko je bilo vse zbrano in urejeno, je delo lažje steklo.

»Včasih je bilo v arhivu treba krepko poprijeti za delo.« je nadaljeval tovariš Feldin. »sam sem poleg poslova arhiviranja opravljal še delo ekonoma in gospodarja.«

Potem je tovariš Feldin s ponosom povedal, da je v »Gradisovem« arhivu zbrana prava oja dokumentacija vseh objektov, ki smo jih gradili od leta 1945 do danes, vrh tega pa še precej predvojne dokumentacije od podjetij, ki so s po vojni vključili v »Gradis«.

»Nekateri načrti so celo iz leta 1922. Sicer je pa šlo skozi moje roke v teh 18 letih več kot 80 ton načrtov. Če bi jih natovorili na kamion, bi napolnili vsaj 25 tovornjakov, mor-da pa še več.«

»Kako se boste počutili zdaj, ko vam jutraj ne bo več treba v službo?«

»Zares mi bo malo dolgčas po podjetju, po tovariših.« je priznal tovariš Feldin. »Kaj hočete, od 15. leta, ko sem se šel učiti, sem skoraj nepretrgoma v službi, torej polnih 60 let. Lahko bi rekel, da niti en sam tedne nisem bil brez dela.«

Potem je tovariš Mirko povedal, da so mu pred kratkim, ko so obhajali na centrali njegovo odhodnico, podarili fotoaparata. »Zelo sem si ga želel, saj ga še nisem imel,« je povedal.

»Kaj bi ob svojem odhodu položili mlademu rodu na srce?«

»Predvsem to, kar sem sam vedno občutil; bil sem ponosen na Gradis, kjer sem preživel toliko let. Tudi mladina naj bi bila ponosna na to, da dela pri tako velikem podjetju.«

Ob koncu pa še majhno pripombo, čeprav je jubilar v svoji skromnosti prosil, naj to ne pride v časopis: v vseh 18 letih ni bil tovariš Feldin niti enkrat grajan ali kaznovan, pač pa je bil večkrat pohvaljen in nagrajen. Njegovo največje zadoščenje pa je bilo v tem, ko so si večkrat prišle razne delegacije — domače in inozemske — ogledat tudi vzorno urejen arhiv na centrali.

Več pozornosti vodenju gradbene knjige

Pri tehničnih prevzemih pregledujejo člani prevzemne komisije vedno tudi gradbeni dnevnik, iz katerega žele dobiti vse potrebne podatke, na osnovi katerih lahko ocenijo kvaliteto objekta, katerega prevzamejo. Žal pa dostikrat iz dnevnikov ni mogoče dobiti teh podatkov, zato naj na kratko navedemo, na kaj vse moramo paziti pri vodenju gradbene knjige oz. gradbenega dnevnika.

Ko je izkopana gradbena jama in še preden pričnemo z betoniranjem temeljev, mora nadzorni organ ali projektant prevzeti gradbeno jama; nakar mora svojo ugotovitev vpisati v gradbeni dnevnik.

Prav tako mora biti prevzeta armatura, navadno jo prevzame projektant, in mora biti ugotovitev, da je armatura v redu položena, vpisana v gradbeni dnevnik.

Tako projektant kot nadzorni organ pregledujeta kvaliteto in pravilnost izvajanja gradbenih del. Zgodi se, da zahtevajo odstranitev določenih nepravilnosti in pomanjkljivosti in to svojo zahtevo tudi vpišejo v gradbeni dnevnik. Na gradbišču tako napako ali pomanjkljivost tudi popravijo ali odstranijo, skoraj nikdar pa popravila napake ali odstranitve pomanjkljivosti ne vpišejo v gradbeni dnevnik. To je dolžan vpisati nadzorni organ; če pa nadzorni organ tega ne naredi, ga moramo na to opozoriti ali pa odstranitev pomanjkljivosti ali napake sami vpisati.

Samo tako se bo prevzemna komisija lahko prepričala, da smo objekt zgradili res tako, kot je bilo dogovorjeno z gradbeno pogodbo.

Komisiji za tehnični prevzem so dostikrat predloženi tudi atesti za betonsko železo, v katerih pa posamezni profili železa ne ustrezajo jugoslovanskim standardom. Neustrezna kvaliteta betonskega železa je v atestu označena s C 0002, kar pomeni, da spada med železo nekontrolirane proizvodnje. Kadar moramo uporabljati betonsko železo C 0002, tj. železo nekontrolirane proizvodnje, moramo o tem obvestiti projektanta, ki bo nato odločil, ali je potrebno ojačati armaturo v železobetonski konstrukciji; svojo odločitev pa mora seveda vpisati v gradbeni dnevnik. Taka rešitev je za podjetje draga, zato je treba pri naročilih betonskega železa zahtevati vedno dobavo takega betonskega železa, ki bo ustrezalo jugoslovanskemu standardu C. K 6 020.

Na gradbišču mora dobiti ateste v roke sektorski vodja, torej strokovnjak, ki bo znal na osnovi podatkov, ki so navedeni v atestu, presoditi, ali material ustreza standardom ali ne. Prenehati je treba s tako prakso, da dobi neposredno odgovorni gradbeni vodja atest v roko šele pred tehničnim prevzemom in da šele takrat vidi, s kakšnim materialom je gradil objekt. Žal je to res, saj dobi na enem naših gradbišč ateste v roko laborant, ki ni strokovno usposobljen za to, da bi lahko presodil podatke, navedene v atestu, in da bi lahko ukrepal tako, kot je potrebno, da bi morebitne pomanjkljivosti pri materialu odstranili.

Prek našega časopisa in na raznih seminarjih je bil tehnični kader gradbišč seznanjen tudi s tistim delom začasnih tehničnih predpisov, ki določa odzvem poizkusnih betonskih kock. Ti predpisi navajajo, da je merodajen za presojo trdnosti betona rezultat, ki ga dobimo s preiskavo treh kock. Zato naj gradbišča pošiljajo v laboratorij vedno le serijo treh kock, ker preiskava ene same kocke ne more dati verjetnega rezultata in se tudi ne upošteva kot verodostojen atest.

Ing. M. S.